



GENEROSIS, ET
NOBILISSIMIS IVVENI-
BUS PROCOPIO, ET PETRO
PIENASCIIS DE KRUSSLOVA, FI-
liis honestæ memoriæ generosi, & magni-
fici D. JOHANNIS PIENIAZECK sub-
dapiferi terræ Præmisliensis; Domi-
nis meis amicè, & reverenter
observandis.



*ÆPE mihi de generosi,
& magnifici parentis
vestri pietate insigni,
& singulari erga Lite-
ratos amore jucundissima fuit com-
memoratio. Sape etiam quo mecum
vixistis tempore (nobilissimi juve-
nes) vestra ex cōversatione magnā
cepi voluptatem. Adeo vestra mihi*
a 2 modestia

modestia, & suavis placuit morum
honestas. Atq; ita multū vestri pa-
rentis amorem auxistis: quem ma-
gnarum ejus virtutum admiratio,
meum in animū induxerat. Et vos
etiam vestrum ob patrem vobis me-
ritò charissimum: eò mihi fuistis ac-
ceptiores. Vt ergo meum erga vos
amorem multis testatum facerem:
patri vestro me a hac emblemata de-
dicare constitueram. Sed ut fors fert
humana: dum paulò diutius nostra
differtur editio: casu mihi & gravi,
& noxio: vobis verò tristi & luctuo-
so: ex hac ipse vita decessit. Quo mo-
do id sepe fit, irritum: in quo mul-
tū spei ponimus. Verū ut à meo
proposito: quò ad ejus fieri posset, mi-
nimū

nimū recederem: vobis id deberi
judicans: quod vestro patri destina-
tum fuerat: hoc quaecunque sit
munusculum nobilissimo vestro no-
mini dicare & offerre volui: certa
spe fretus, vos hoc animo non minus
alacri, & benevolo recepturos esse:
quam vestro fuisset à patre receptū.
Quod certè ut sperarem: vester etiā
fecit inspector D. Hieremias De-
brouius, juvenis honestissimus &
doctissimus: qui mihi vestrum erga
me amorem, quantus sit, non ob-
scurè significavit. Hac cum ita sint:
meritò vos hoc ipso tēpore apud me
esse gaudeo: quò me a hac emblemata
denuo in lucem prodeunt. Deus
Opt: Max: diuturnam vobis, pro-
a 3 speramq;

EPIST: DEDICAT.

*Speramq; valetudinem, & fœlicem
rerum successum, benignè largia-
tur. Altorfi 15. Martii Anno
M. DCII.*

*Vestro nobiliss: nomini
addictissimus*

*Nicolaus Taurellus
Medic. Professor.*

AD



AD LECTOREM
PRÆFATIO.



ECCE tibi Lector benigne novi
quid apportem. Naturam hic
habes viventem, & prudentem:
optimam vivendi ducem, mo-
rumq; moderatricem. Quæ nec viva ta-
men est, nec intelligens: nec anima, nec
mente prædita. Versus hic etiam habes
emblematicos. Quo quidem scribendi ge-
nere miraberis fortè non injuriâ, me Ari-
stotelicæ Philosophiæ, & Medicinæ Gale-
nicæ Professore, ætate jam ad senectam
vergente potuisse delectari. Quod certe
studium pueris potius, vel adolescentibus
poëseos studiosis convenire videtur. Et
huiusce quidē generis multa sunt ab aliis
in lucem edita: quæ studiosæ juventuti sa-
tis accepta, gratæque sunt. Atque hæc de
emblematis. Quæ verò iis adjecimus:
omnino à proposito videntur esse aliena.
Nempe quod unicuique studioso suum
emblema seorsum dicaverimus: & appo-

fitis etiam insignibus: quæ ferè plus interdum occupant spacii, quàm ipsorummet emblematum picturæ. Cum itaque non dubitarem quin hæc aliquos offenderent: meritò huic incommodo fuit occurrendum: quod aliter fieri melius non potuit: quàm si rationem instituti mei paucis redderem, & exponerem.

Non equidem inficior, quin me studiis gravioribus addictum esse oportuerit: quæ meam decerent, & exornarent professionem. At neque hoc à me neglectum est. Nam in id, quo potui studio incubui: ut non meis modò satisfacerem auditoribus: sed & aliis etiam compluribus physices, & medicinæ studiosis, editis in lucem meis lucubrationibus, gratificarer, & prodessem. Sed ut sunt tempora, typographicæ merces spretæ jacent: nescio quo vel literarum contemptu, vel injuriâ bellorum: ut typographis hoc vitio dari non debeat: si librorum à se edendorum hunc delectû habeant: probentque non qui sint optimi, sed qui citò distrahi possint. Quo etiam nomine juris, & Theologiæ studia florent inter cætera maximè. Philosophica verò quo

quo sint in pretio, res ipsa evidenter docet. Italiam excipio: cuius nobilitati philosophia potissimum curæ est: loco venerationis, & compotationum: more, & consuetudine verè nobili. Nostris autem in regionibus nescio quid ipsa possit esse despectius. Et vix quisquam inveniretur: quem eius studium oblectaret: nisi vel publicis aliquibus alliceretur honoribus: vel etiam magistratus jussu, & imperio, qui sumptibus vivunt alienis, eò adigerentur. At quonam hoc successu? Quo cætera quæ ab invitis, & nolentibus suscipiuntur. Ubi magistrorum nomen adepti fuerint: sæpe etiam nescio quo jure: ad alia subito properatur. Hic nostros videas philosophos dimissa, vel projecta philosophia non secus exultare: quàm si densis è tenebris & captivitate liberati, sui jam sint juris. In cujus ergo gratiam tantopere laborabimus: ut ad alia studia nobis, qui philosophiæ Professores sumus, animum appellere non liceat? Neque certè propterea multum à meæ professionis studio recessi: quod versibus operâ dederim emblematicis. Nam si carminis rationem excipias:

nihil in nostris erit emblematicum quod non vel physicum sit, vel philosophicum.

Et prima quidem hæc hujusce nostri laboris & exercitii fuit occasio. Cum viderem aliquando ligna secantem, operarium quendam impulsam in nodosum, truncum cuneum avellere nulla vi potuisse: qui post tamen iteratis ictibus trunco in partes divulso, & discerpto suapte sponte exiliit: facile hoc ad nostros mores accommodari posse judicavi: subitoque præceptum hoc feci: rectè suscepto labori constanter insistendum esse: licet non ita bene videatur esse successurus. Quod etiam præceptum in praxi medica sæpe diligenter observari debet. Egri namque, nisi medicatio nostra subito in melius abeat, animum abjiciunt: & crebro etiam nobis obtemperare nolunt.

Cumque alio tempore per agros exspatiarer (quos non procul à nostris Musæis habemus complures: majore nostro ætatis, quam hyemis commodo) multas inter alias aristas demissas in flexasque deorsum, unam conspicatus: quæ ad sydera
erecta

erecta, & superbiens attollebatur: discriminis hujusce causam animadverti facile. quod nimirum hæc sola locellis inanibus levior esset: illæ verò granis densioribus aggravarentur: quo modo videmus non gravem doctrinam, sed falsam eruditionis opinionem superbos facere. Fuerunt alia hujusmodi permulta: in quibus animi gratiâ meipsum exercui. Quæ ut majori cum voluptate ab iis legerentur: quibus eorum copiam facturus eram: elegiacis primùm, post verò etiam plurium generum versibus à me descripta sunt. Cumque meis convictoribus arridere cœpissent: aliis etiam studiosis aliquot adeo placuerunt: ut ea in lucem edi vellent, & peterent. At typographos nimii sculpturæ sumtus absterrebant. Ut vero meis id fieret sumptibus: res meæ non ferebant. Quod cum mei convictores animadvertissent: hoc inierunt consilii, & inter se constituerunt: ut, si suum unicuique emblemata tribueretur & dicaretur, facta insuper potestate, qua, qui vellet, emblematis suis sua adjiceret insignia: tantum quisque precii numeraret, quantum ad unius emblematis

AD LECTOREM

blematis sculpturam satis esset. Hoc itaque cum à me petiissent, lubens eorum voluntati sum obsecutus. Ita namque pro nihilo id omnes, satis DEI beneficio locupletes erant habituri: quod mihi soli nimis grave fuisset. Quare ut eis gratificarer amplius: optiocuique à me data est, ex multis emblemata sibi deligendi, quod delectaretur maximè: ne cui forte aliquod adscriberetur emblemata: quod ab aliquibus in malam partem acceptum, in ipsius ignominiam ei tributum esse videretur. In multis enim vitia taxantur in genere: quorum arguere tamen in specie decet neminem.

At neque est, ut quisquam offendatur propterea: quod nullum in nostris emblematicis ordinem observaverimus. Nam ut pro sua quisque dignitate locaretur: difficillimum id nobis erat futurum: nec periculo vacans, nec invidia. Quod certè malum aliter melius evitare non potuimus: quàm si primo loco poneretur, qui prius: & posteriore, qui posterius accessissent.

Etià verò quæ adjecta sunt insignia, nihil

PREFATIO.

nihil ad rem faciunt emblematicam: Id ipsum tamen ea sunt, quod in hujuscemodi libris ferè potissimum quaritur: & saepe etiam sumptu non exiguo, Studiosa namque juvenus amicorum suorum memoria, & insignium contemplatione multum oblectatur: ut sola nominum ascriptio his amicitiae pignoribus non putetur esse satis: nisi etià eorum appingantur insignia: quorum meminisse volunt. Non ergo nobis hoc vitio dabitur: quod hac in parte studiosis indulserimus.

Fuerunt equidem non pauci, quibus sententia non fuit eadem. At licet insignia sua noluerint adjicere: haud ita tamen appositis aliorum insignibus offensi fuerunt: quin sua nostris hisce versibus nomina dederint. Neque dubium nobis est de multis: qui neque hos, neque illos sunt probaturi. Nam ita ferè usu venit: ut qui se aliquid esse putant, ad contemptum eius quod aliorum est, quàm ad iudicium, de aliis moderatius, sint procliviores. Nobis sat erit: si quod præstitimus, paucis placeat: quando qui sunt inter criticos, & argutos rerum alienarum censores, & castiga-

AD LECTOREM

stigators acerrimi, placere nequeunt omnibus.

Qui tamen inter ceteros æquiores sunt: etiam mirabuntur absque dubio: quid operæ hac in re posuerimus: quæ à pluribus aliis sedulo exulta, & fortè etiam perfecta est ab aliquibus. Ergone præstitum hic à nobis est aliquid, quod alii neglexerint?

Gravis equidem hæc est comparatio: de qua sententiam nostram proferre nos non deceat. Quid nobis tamen in nostris emblematis maximè fuerit propositum: quod alii vel non observarunt, vel certe perraro: nobis id fortè commemorare licebit: de quo postea penes cordatos, intelligentesq; lectores erit iudicium.

De meis itaq; versibus, quod ad Latinum sermonem attinet, tantum abest, ut gloriari velim: ut ingenuè fatear, mihi hoc vehementer dolere: quod à juventute mea studium hocce mihi non ita curæ fuerit, ut esse oportebat. Satis mihi namq; videbatur esse; si vel mediocrem communis linguæ puritatem assequeretur, etiam absque elegantia: & quæ in aliis observa-

sem

PREFATIO

sem vitia vitarem. Aethorum temporum alia est ratio: doctorumque virorum ita sunt iudicia comparata: ut ferè despiciatur, & pro nihilo putetur, quicquid in lucem editur: nisi pura sit, & elegans oratio: vix etiam habita rerum ratione, quæ proferuntur. Voluptatem hoc nempe est, rerumque colores, ipsis rebus, & utilitati præferre. Ut verò excellat in utroque genere quispiam: rerumque gravitas cum orationis puritate, & elegantia conjungatur: paucorum hoc certe est, & multò difficillimum. Si tamen desit alterutrum: rhetoribus philosophos anteponimus: quicquid hac de re sentiant alii.

Sed de his satis: ad rem ipsam accedamus: in qua materiam, formamque & carminis rationem spectavimus. Materia physica est: formaque moralis: & ornatus exterior poëticus est. De materia primùm: & paulò quidem copiosius agemus: ut intelligas (optime lector) quibus de causis, cum infinita, liberrimaque sit emblematum materia: solum id tamen assumpserimus, quod ipsa rerum rationis expertum nobis

nobis natura obtulit. De cæteris post etiam dicemus aliquid.

Duo sunt omnino Academicæ doctrinæ genera, quorum unum acrius est, & ad veritatem demonstrandum efficacius. Analytica hæc docendi ratio est, & verè philosophica. Placidior altera est, & mollior, ad demonstrandum minus, quàm ad res demonstratas illustrandum comparata. Priore dimissa posteriorem assumemus. Hæc duplici etiam fine contineri posse videtur: quando vel illustratur res demonstrata, ut melius intelligi possit: vel exornatur, aut conditur, ut voluptatem pariat. Primi generis exempla sunt, & parabola. Ex historiis petenda sunt exempla: si non sint ob oculos. Virtutem, ait Æneas filio suo Ascanio, discere ex me verumque laborem, fortunam ex aliis: quam scilicet metuere, vel sperare debeas. Er si fortuna nullis exemplis constitui: vel addisci posse videtur: ut pote, quæ ut cætera quæ per accidens sunt, nulla ratione contineatur.

Parabolis noster Salvator usus est frequentissimè. Cum enim rudem populum doce-

docere vellet: ea quæ cuique obvia, & nota erant assumpsit: quibus ad propositum bene, & convenienter accommodatis, res eis divinas poneret ob oculos, & illustraret.

Ab hisce genus quoddam aliud est: quod & ipsum in similitudine aliqua consistit. Emblemata hæc sunt ἀπὸ τῶ ἐμὸς λέγει dicta: quòd non ipsas quidem res constituent: sed iis ornatus, & voluptatis gratiâ decenter adjiciantur. Qualia sunt quæ seriniis, aut spondis non contemnenda fabrorum lignariorum arte inferuntur: quæque firmioris instar cujusdam picturæ animalia varia, resque alias aspectu jucundas referunt.

Emblemata ergo (de quibus hic agimus) moralium sunt virtutum aut vitiorum in variis DEI & naturæ operibus expressæ picturæ: quas rectè contemplati ad usus nostros magna cum voluptate accommodamus: modo qui noster sit, non DEI, vel naturæ. Non enim eadem ut præstamus nostræ ferunt facultates. Sed tum demum naturamque Deumq; dicemur esse imitati: quando ad ea, quæ nobis à DEO, & natura

AD LECTOREM

natura in hoc universo virtutum objecta sunt exemplaria, nostros mores composuerimus. Natura namque bene, beatèque vivendi dux est optima; ne cum iis labi, & errare videamur: qui naturam vitiorum omnium scaturiginem esse putant: quasi quicquam fecerit DEUS, quod nos ab eo abstrahere possit. Huic similis alia est infania: Philosophiam (quæ operum DEI cum recta ratione est contemplatio) errorum esse doctrinam, manifestè cum veritate nobis divinitus patefacta pugnantium. Nesciunt homines isti nativos rerum colores à fucis discernere. Naturam iniquum est id dici, quod ad naturam ob peccatum accessit extrinsecus. Absit autem à nobis insanum hoc & furiosum hominum imperitorum dogma: qui peccata faciunt naturalia: vel ipsam quoque volunt hominis naturam, essentiamque complere. At nostra hic forte est accipienda natura: non ea quæ brutis inest animantibus, aut aliis etiam corporibus, vitæ sensusque expertibus, Ut vero illud inficiari nequaquàm volumus: ita neque hoc propterea verum est. Nam & nostram, & eam, quæ aliorum

PREFATIO.

aliorum est, naturam sequi debemus: Cum in nobis vix quicquam sit, quod cum aliis non habeamus commune: quodque est aliorum, id aliqua etiam ex parte ad nos non spectet. Homines sumus, & alii sunt. At animalia etiam sumus, & corpora sumus naturalia. Ne quis putet in hac rerum universitate quicquam esse, quod non ad nos pertineat: vel cujus aliqua in nobis non sit expressa imago. Rectè igitur in officiis Cicero. Sic enim est faciendum, ut contranaturam universam nihil contendamus: ea tamen conservata propriam naturam sequamur. Neque verò Philosophiam in mera & profunda contemplatione demergimus: atque si foelicissimus ille sit, qui ne homo quidem est amplius. Miror etiam mentesne ullæ sint omnis expertes materiæ: quibus hæc sola tribui debeat contemplatio. Nos certe foelicitatem nostram ei philosophiæ acceptam ferimus: quæ nos à vera operum DEI contemplatione, & voluntatis ejus cognitione ad perfectæ virtutum opera deducit. Hic idem quoque finis est emblematum Christianorum, At vero ut emblemata

AD LECTOREM

hæc suis propriisq; limitibus contineantur: amoveri debent multa; quæ in hocce theatrum emblematicum, poëtarum animis & versibus in hoc genere nimis, & inconsideratè luxuriantibus irrepserunt. Vix enim quicquam fingi pingique potest: quod non in emblema vel abierit, vel etiamnum abire possit. Hic via patente plena cuique facultas est quidvis comminiscendi: ubi nescio quas rerum confictarum videas imagines: ut mirari meritò possis, quid ex tanta varietate possit elici, quod & certum sit, & emblematicum.

Hinc etiam ad principum, nobilium, & ignobilium ventum est insignia: quæ materiam emblematis præbent amplissimam: ut in varios sæpe sensus trahantur: de quibus ab initio minimè fuit cogitatum. Id enim primi authores ferè solum spectasse videntur: ut iis tanquam propriis notis familiæ nobiles à se invicem, & ab ignobilibus discernerentur, & dignoscerentur.

Petuntur etiam ex fabulis poëticis emblemata; quemadmodum ex iisdem quoque

PREFATIO.

que fabulis argutè expositis res naturales describuntur: quod suavissimo carmine gallico præstitit GULIELMUS de BARTAS. Et optima quidem varietate. Cum enim utilibus ex rebus quæratur voluptas: etiam in suavis negligenda non est utilitas. Ut verò non idem placet omnibus: fabulis alii delectentur poëticis: naturam nos sequi malumus, quàm ut nostro in carmine, vel emblematis ullum poëtarum figmentum locum habeant, Si que magnæ magnis fabulæ convenient: nos parvas pueris tamen meritò concedimus: quales sunt Æsopicæ: in quibus tristissimum illud *ὁ μῦθος δ' ἁλῶι* manifestam præbet utilitatem.

Quin & magnorum etiam virorum res olim gestæ picturis emblematicis imitandæ proponuntur: quæ tamen exempla sunt, & generis quidem alterius: in quo res una & eadem in subiectis numero solum, non specie discrepantibus spectanda & imitanda depingitur.

Etsi verò liberum hoc est scriptionis genus: ut unusquisque pro arbitrio quidvis assumere possit condendis emblematis.

tibus. Hic tamen ordinem desyderamus maximè: ne (quod fieri solet) variè vari generis emblemata inter se misceantur. Cumq; rerum natura parens in hoc genere nobis omni ex parte possit satisfacere: tum ut sit quod emblematis probè conveniat: tum ut sit satis: Quicquid aliis videatur: nos emblemata nostra maluimus hisce limitibus contineri. Cum enim hic emblematum decor, ususq; sit potissimus: ut illustrent, condiant, atque confirment præcepta moralia: naturam certè præstat imitari: quàm nescio quæ imaginationis humanæ monstra: quæ non magis firma, & certa sunt, quàm muscarum gyri in aëre volitantium. At natura tamen res nobis offert, quæ verè sunt, certòq; & stabili essentia: suæ modo nostros afficiunt sensus. Quis verò non malit ad opus suum aggressus certos canones, & firma in rebus firmis, atque constantibus exemplaria, quàm in aqua, vel aëre varias mobilesque figuras imitari?

De rebus autem arte factis si quaeratur: eas judicamus, ad hoc etiam rerum emblematicarum genus posse referri. Naturales

turales enim sunt maxima ex parte: nec arte fieri quicquam potest, quod nō in aliqua re naturali consistat: ut ferè naturæ acceptum sit ferendum, quicquid ex rebus arte factis petitur. Dentata in utramque partem ferra latos faciliè secat asseres: cui si asperitatem simul cum dentibus demas: hunc usum amplius præstare non poterit. Et verbis sua est etiam concedenda asperitas: non illa quidem, quam vulnere DEI, sacramentorum, & elementorum tonitrua horribilem faciunt & execrandam: sed quæ verbis etiam mitioribus rationis aut legum virtute potest terrorem iis incutere qui deliquerint. De janua simile aliud est:

Invo clausa, patensq;.

Non ergo res olim gestas, neque confictas variè: sed naturam volumus conficendis emblematis, subministrare materiam. De qua tamen non parva oritur difficultas. Et videbimur hic fortè rebus naturalibus miros affingere usus. Non enim natura est intelligens, ut docere nos possit. Nosq; cum simus intelligentes, naturæ debe-

debemus præesse potius, quàm ab ea regamur. Quod equidem artificum satis ostendit industria: qui naturam complent ratione. Quæ cum ita sint: ut nos ex hac expediamus difficultate: paucis de natura ejusque usu vario agemus. Naturam inconfesso est nullo rationis uti adminiculo: quam docet tamen Aristoteles secundo Physicorum agere quicquid agit ἐν καὶ τῷ: cum agere propter finem solius intelligentis esse videatur: nempe ut consultatione aliqua quod futurum est prævidere possit. Ecquid igitur? Tribus tibi verbis ex Aristotele satisfiet: ubi rem intellexeris. καὶ τοι, καὶ ἡ τέχνη ἐβλάπτεται: at neque ars consultat. Hoc alii ut volent interpretentur: nostra hæc est expositio. Non hoc artis est, ut artifex quod facit propter finem faciat: ob id errât, qui verba hæc ad artificem referunt: cum de arte loquatur Aristoteles: cujus non est de fine cōsultare: sed alterius cuiuspiam intelligentis animæ facultatis: qua cum præditus etiam sit artifex, finem ipse sibi suum proponere potest, priusquàm operi manum adhibeat. De appetitu questio est eadem: quomodo moveri possit à bonis

bonis externis, & sæpe etiam absentibus: cum neque sentiat, neque sit intelligens. Responsio in promptu est. Non partis hoc hujusce solius est opus: sed totius, quod & appetit, & sentit, & intelligit. Naturam absque Deo cōsideres: hanc merito miraberis ullum posse spectare finem: cum neque sensu, neque ratione sit prædita. Progrediendum ergo est ulterius: ut agens illud infinitæ sapientiæ, potestatis, & prudentiæ agnoscamus, quod naturam ad hunc ipsum finem direxit: datis ei viribus, quæ ad hunc consequendum possent esse satis. Ad finem ergo natura contendit non consultatione, aut prospectu aliquo, sed impulsu quodā essentiæ: quæ naturalis quædā est necessitas verius, quàm volūtatis motus δυνάμει ἀντιπράξεως liberioris. Locus in metaphysicis est à proposito non alienus: in quo architectum operis intelligentem cum operariis confert Aristoteles: inquires, hos facere quidem ea, quæ ad finem ducunt: sed non intelligere tamen quid rei sit: οἱ δ' ὁμῶς καὶ τῶν ἀψύχων εἶναι, ποιεῖ μὲν, ὅτι εἰδότες δ' ἐποιοῦν, οἷον καὶ τὸ πῦρ. Atque hæc de consultatione, quæ

AD LECTOREM

causæ est primò efficientis. Nos hic jam in natura spectamus aliud: nempe ut ejus operibus fruamur, & cum ratione utamur. Non est ipsa quidem intelligens; at ei quod deest nos supplere possumus ratione.

Duplex itaque est operum naturæ usus. Nam aut proprius est, & verè naturalis, ad humanæ vitæ sustentationem comparatus; aut adscitus aliunde. Nos seposito priore posteriorem explicabimus: qui multiplex est; prout ad varios fines res naturales variè usurpantur.

Josua 24. Cum DEUS populum suum in gratiam recepisset; in fœderis ejus confirmationem Josua saxum sub quercu veluti testem rerum actarum, sacrumque signum constituit.

Sæpe etiam rebus naturalibus corporeis, & in nostros sensus incurrentibus demonstrantur ea quæ nostros fugiunt sensus. Ita Spiritus sanctus in Baptismo CHRISTI sub specie columbæ comparuit. Actorum 10. Petrus in ecstasi vidit aperto cœlo varii generis animalia: quib. ut impuris Judæi vesci non poterant. Ea gentes designabant:

PREFATIO.

bant: quas DEUS in gratiam recepturus, & purgaturus erat: ob id Petrum de cœlo vox audita repræhendit: quod quæ purgasset DEUS impura dicere non debuerit. Semen, quod in terram mittitur, regnum, verbûm vœ DEI. Vitis autem Johan. 15. CHRISTUM ejusque fideles designat. Manna Judæorum, Exodi 11. cibi cœlestis typus erat: cujus meminit noster Salvator, Johan. 6.

In hoc etiam genere contineri posse videntur Ægyptiorum Hieroglyphica: qui figuris animalium loco scripturæ aut sermonis animi sensa exprimebant. At Pythagoræi progressi sunt ulterius. Nam & ipsas animalium formas (τοῖς ἡπείροις τοῖς τῶν φντῶν ἀφομοῶντες ἑξομοιωῦντες metaph. 14.) & res etiam quasvis alias immo metaph. ex numeris constituerunt: in quibus videbatur sibi videre ἀμοιβάματα πολλὰ τοῖς ὄντι.

Atque hi rerum naturalium usus in significatione consistunt. Nam quod de sacramentorum virtute dici posset: id rerum externarum non est, sed internæ Sancti Spiritus operationis. Ex quo magorum & im

& impostorum medicorum impudentia satis apparet, qui miros adhibitis a d opera sua rebus naturalibus tribuunt effectus, hocque astu facile decipiunt imperitiores. Cui simile & hoc est. Ut magicæ improbitatis suspicionem effugiant, ipsius etiam DEI nomen assumunt, & aliquot loca ex sacris literis allegant. Alii verbis ipsis vel prolatis vel appensis: aut etiam literis vel figuris miras adscribunt vires.

Neque vero minus hisce ridicula sunt supersticiosa Medicorum. *περίμματα* vel *περίπτα*: quæ corpori appenduntur, ut cutem ipsam contingant. Cujusmodi est quod præbet Trallianus lib. 12. ad febriles rigores avertendum. Oleæ filio ante Solis ortum decerpto characteres *καρσι* vulgari atramento inscribuntur. Haud equidem imus inficias, quin hæc sæpenumero quod pollicentur, id præstent: sive id utentium fiducia fiat, & spe salutis animum naturamque adversus morbum confirman- te: sive DEO aliquid superstitioni concedente.

Sed multò maximè impius est eorum usus, quæ cùm naturalia sint, minimè ta-
men

men agunt naturaliter, sed ea quam eis ca-
codæmon addit virtute. Quæ quidem qualia sint, ex illo unico chirurgorum unguento satis intelligitur: quo ex multis & herbis, & radicibus confecto gladius, aut quodvis aliud instrumentum, quo vulnus cuiquam illatum fuerit, non ipsum vulnus inungitur: de quo hæc olim ad me scripsit vir magnificus & generosus D. ANDRÆAS DUDITIUS. Addo ad hæc; quæ copiosius persequi ad te scribentem, non est necesse; constellati illius unguenti (ita enim vocant) fama ad vos jam pridem, ut credo, pervenit. Sunt certæ fidei barones, & alii amici mei, qui dejerant gravissima vulnera illo unguento persanari; si tela, quibus inflicta sunt vulnera, illinantur, & obligentur. Ac quod etiam magis mirabile est, si quis tela ad ignem admoveat, ad frigidum aërem, aut aliàs negligentius curret, vulnerati magnos cruciatus, noxamque persentiscunt. Quid hoc esse putem? Ea certe, quæ ad ejus unguenti confectionem adhibentur, nec manifestam, nèque occultam hujusmodi vim aliis in rebus ostendunt. Si ad incantationes con-
fugas,

fugas, nova quæstio oritur. Si fidem hæc perficere dicas, quæram item, quomodo actio fiat sine contactu, quomodo παῖδες illud animi agere in corpora ἔξωθεν & aliena queat.

Atque præter hos omnes alius est etiam rerum naturalium usus, quas nobis Deus Opt: Max, non ad necessitatem, modò, sed etiam ad delectationem comparavit. Voluptatis hic usus est: quæ sua est non sensibus solum, sed & ipsi etiam menti: quando quæ pulchra sunt cum delectatione percipimus, & verè contemplamur: iisque cum voluptate fruimur, quæ suis suavis, & jucundis qualitatibus naturæ nostræ conveniunt.

At verò ab hoc etiam usu distat aliquantum emblematica rerum naturalium imitatio: utpote cujus finis sit præter earum rerum contemplationem, & perceptam ex ea contemplatione voluptatem, utilis bonarum virtutum doctrina: quando scilicet illa DEI, & naturæ ἐλέμματα nostris accommodantur moribus.

Dum autem naturam sectamur, recta ratione nobis est progrediendum: ne

ram,

tamquam cæci à via virtutis aberremus. Qua in reduplex est cautio: tum ne quidvis imitemur: tum etiam ne quod contra bonos mores est, emblematicè doceamus. In illo error est: in hoc etiam est malicia. Errorem dicimus: si quicquid in feris est animantibus, aut aliis rebus naturalibus, id absque discrimine velis imitari. Nam (ut paulò ante ex Cicerone monuimus) naturam universam ita conservare debemus, ut propriam sequamur: quam si quis omiserit, alienam volens imitari: fieri non potest, ut universa vitæ suæ, & singularum actionum æquabilitatem, conservet: qua nihil est (ut idem ait Cicero) magis decorum. Neque tamen ob id mala est rerum aliarum natura, quod eam nos imitari non deceat. In nobis enim, fit malum, quod in aliis malum non est: nempe si cum natura nostra, id pugnet. Ira in cane non est in vicio: nec feritas in lupo, vel voracitas. Ignis se ipsum sistere non potest, quin omnem quam contigerit ustilem materiam, absumat, & devoret. Lapis cum deorsum fertur, ex seipso quiescere non potest. Hæc

AD LECTOREM

in hisce bona sunt : in homine non item. Nam liberè vivit, & perficitur : ut cùm in voluntate sua *δύναμιν* habeat, qua velle & nolle possit : ratione se ipsum etiam contineat, & sistat.

Sed in aliis etiam malicia est, & improbitas : ut si quem velis levi de causa irritatum ad extremam vindictam concitare, duras in mari cautes ob oculos ei pictura ponas emblematicæ : quæ naves in se tempestatis errore pulsas, non repellunt modò, sed confringunt penitus. Quæ plus quàm ferina ultio in hominem cadere non debet. Cavendum ergo est, ne quid emblematicè interpretemur, quod sit contra bonos mores. Atque hæc & alia emblematum vicia tum demum facilè vitabimus : si morum præcepta non primò constituentur emblematicè. Nam in emblematis magna est in utramque partem varietas. Sed hæc ubi à Philosopho morali constituta fuerint, egregiis postea illustrentur emblematicis. Non est ex Apocalypsi primùm discenda Theologia. Neque tamen propterea negligendus est emblematum usus : quod ad benè, beateque

viven-

P R Æ F A T I O.

vivendum moralis philosophia possit esse satis. Non enim stoica hæc austeritas competit omnibus. Sed cum plerisque hominum agendum est mitius & mollius. Græmaticorum spinosa & cōtentiosa asperitas ludo contemperatur etymologico. Neque nos solo pane, & aqua vesci voluit DEUS : varios etiam cibos, & condimenta multiplicia nobis, ipse ad voluptatem concessit benignè, & liberaliter. Moralia etiam præcepta jucundis depicta emblematicis, cum voluptate acceperantur promptius : quæ sola tamen non est utilitas. Nam præcepta hæc hujuscemodi picturis illustrata melius intelliguntur. Et cum nobis hæc res emblematicæ ob oculos versantur, de moralibus illis præceptis sæpe admone-mur : quæ contemnenda, non est admonitio.

Hæc sunt (humanissime lector) quæ de emblematicis in genere : & in specie, de Physicis dicere voluimus. Ex quibus non ipsa modo nostrorum emblematum materia, sed etiam forma quæ sit intelligitur. Res namque naturales emblematica

insertione, & applicatione ad mores no-

stros

AD LECTOREM

stros ethicæ sunt, & formam quandam moralem concipiunt: quæ certis virtutum præceptis continetur, & describitur. At dum, hic nonnihil videmur præstitisse: quicquid hoc tamen sit, merito fate-
mur nondum esse satis. Nam nec omnia virtutum genera complevimus: nec ea quæ attigimus in eum digesta sunt ordinem, qui moralibus præceptis est conveniens. Cumque difficillimum hoc sit: ut quod deest, compleatur: si tamen nostrum hocce studium, morum & poëseos studio-
sæ juventuti placeat: operam dabimus: ut naturalis hæc morum philosophia, quoad ejus fieri poterit, à nobis maximè perfecta in lucem aliquando prodeat.

Exterior autem forma certa quadam constat partium conjunctione: quæ partim carminis est, & metrica: partim verò totius compositionis: & emblematica dici potest. Exteriorem vocamus: quòd & in prosa: & alia etiam rerum, partium-
que dispositione constitui possint symbola & emblemata: qualia sunt quæ nuper in lucem edidit doctissimus vir, & valde solers, & industrius D. JOACHIMUS

CAME-

PRÆFATIO

CAMERARTUS, clarissimorum JOACHIMORUM & P. & F.

In carmine sua tamen quædam major est quàm in oratione soluta suavitas: quæ nobis certè fuit opus vel maximè. Nam si quod metricum est, nostræ demas orationi: quod reliquum erit, omni vacabit elegantia, nec cum voluptate legetur. De nostris autem versibus nihil ferè est quod commemoremus. Tales nempe sunt, quales eorum sunt, quibus hoc exercitii genus non ἐργον est, sed πᾶσι γινώσκον. Si feissem in mea juventute, quid possit futurum esset: diligentius certè puriores legifsem poëtas. At consules hoc (amice lector) quicquid est æqui bonique: Cumq; nobis facultas desit: satis id erit tibi quod præstare potuimus. Sique nihil aliud placeat: hoc tibi tamen, forte placebit: quod ita hæc emblemata composuerimus: ut ex præfixo hemistichio facile cujuslibet emblematis summa, sensusque possit intelligi. Dein quod materiam ipsam, ex illustri rerum, naturalium theatro desumptam breviter proposuerimus, & exposuerimus. Postea vero pa-

62

ribre-

AD LECTOREM

ri brevitate moralia. præcepta descripserimus: quæ rebus antè propositis applicari, & accommodari posse videbantur. Quamvis autem huic operi annos jam aliquot impenderimus: nondum omnia, tamen emblemata perfici potuerunt: cum aliis de causis: cum quod sculptor noster aliis etiam pluribus operam suam commodaverit: & procul etiam à nobis abfuerit diutius quàm fore putabamus. Ut vero editionem differremus amplius: consultum non erat: non tam nostro, quàm studiosorum nomine: quibus editionis mora & gravis, & molesta erat. Quæ fuerunt ergo reliqua: ea cum cæteris etiam absque imaginibus excudi curavimus: ut si qui suis forte nominibus, & insignibus adjectis nostrum hoc opus emblematicum decorare vellent: ex iis quæ præ cæteris magis placerent, sibi ea deligerent. Ita enim compleri posse judicavimus: quod aliàs absolvi absque graviore mora non poterat. Neque metus est, ne altera editio nimis diu differatur: cum certis de causis pauca excusa

P RÆ F A T I O.

sint exemplaria. Vale humanissime lector: & his si potes, aut lubet utere cum voluptate.

Altdorff Noricor, Mense Augusto, Anno M. DCII.

*Nicolaus Taurellus
Physices & Medicinæ Professor.*



IN CAESALPI- NVM PHILOSOPHV ITALVM, PRO CLARISSIMO

VIRO, DR: NICOLAO TAUREL-
LO, Philosopho Ger-
mano.



*Q*Uod pollere negat te Cæsarpine sagaci
Ingenio, & mira mentis & artis ope,
Ille caput prodit satuum, nec iudicat
(equè :

Nam tibi & ars docta est, mens & acuta satis.
Dogmata sed quite vana atque sophistica dicit
Tradere, quæq; animis sint inimica piis,
Verior hic, ullum quam Phœbi oraculum, & acri
Iudicio, magno major Aristotele.
Res ergo humanas Deus haud intelligat, ille
Providus, haud curret, cuncti potensq; Deus?
Heu procul à nostris laribus monstra ista fugentur,
Ad Scythicas rupes, Cimmericosq; lacus.
Roboris hoc Taurelle tui est, & Apollinis arcu
Pallados & clypeo qui bene tutus agis.
Perpetuas meruit laudes Tyrrhinius, olim
Expurgat monstris dum loca quæque seris :
Ne

*Ne valeam, nisi te comitatur sama perennis,
Qui Cæsarpini dira venena necas.*

Hier: Arconatus Cæs: Majest:
à Secretis Bell, Pragæ F.
22. Maji 1597.



DE OPERIBUS PHILOSOPHI- cis CL. V. D. Nic: Taurelli Phy- fici acutissimi

*quæ gravioribus quàm amœnioribus,
Encomiasticon Carmen.*

CVRADI RITTERSHVSII. I.C.



*T*OTA hominem Natura docet quasi fida magistra,
Et jubet erectos ad cœlum attollere vultus,
Vociferans tacita præconia maxima voce :
Dilecte mortales, quæ sitis origine nati :
Discite vitam agere ætheria quoque origine dignam,
Et docili dictata salubria tradite menti.
Humanos opifex summus fabricavit ad usus
Me totam : humanos me accommo semper ad usus :
Sive necesse sit, & me sustentatio vitæ
Exigat : ornamenta magis seu grata petantur :
Seu cunctarum adeo rerum regina voluptas.
Omnia de gremio liceat depromere nostro :
Hinc undante fluit largissima copia cornu.
Felix, qui rectè scit munera sumere tanta,
Auctoriq; meo gratam dependere mentem,
Et vinculis unire olli se gessit amoris :

At miser, ingrata carpens ea munera dextra:

Huic laquei omnia sunt, intinctaq; toxica melle.

Naturæ has voces, tacitæ & præconia linguæ,

Naturæ interpres bene conscius arcanorum.

TAURELLUS, linguaq; diserta & pectore acuto,

Accipit ac reddit, per docta volumina fundens,

Posteritas magno quæ non legat absque stupore,

Divitis ingenii flumen mirata benignum.

Hic nunc majus opus per amica silentia noctis

Pervigil extornat, cælas & perpolit Alpes,

Magno & Aristoteli dicta atque indicta revolvit,

Illustri Sophiam statuens in luce videndam:

Nunc paulum è tanta rerum gravitate remittens,

Nata interq; manus Emblemata suavia fingens,

Per lusus doctos Lectorem ad seria ducit.

Quisquis es, ore fave; & seu seria scripta revolvās

TAURELLI, genium mirere & texta laboris

Ardua: sive oculos animumq; ad ludicra flectas,

Magna etiam parvis, dic, constat gratia rebus.



TAURELLE magni si quis Apol-
(linis)

Vtrisque juxtà clarus ab artibus,

Famâ sibi laudem æviternam

Perpetuante, superstitabit:

Virisq; certè tutemet artibus

Nun-

Nunquam senentis clarus Apol-
(linis,

Famâ tuum æternante nomen,

Compos adoreâ cris perenni.

Nam semivivis auxiliaria

Seu fidus agris pharmaca temperas

Manentibus jamjam senectum,

Porthmæa cis Phlegerontis a-

(tam,

Internecivis penè doloribus

Latata succis corpora vividis

Torrente ab infernate lucis

Ærias revocas in auras:

Seu verba claustris libera metricis

Arctare sumis, carmina dispare

Nectens ligaturâ, decenter

Vt titubet pede Musa claudo,

Chorus sororum totus Hyantidum

c s Ipse

Ipse & sororum præsēs Hyantidum
Phœbus tibi nil mortuale

Adstupet attonitus canenti.

Illinc ut alter sis Epidaurius

Vel ipse Paon vel Podalyrius:

Pelignus hinc vates vel Vmber:

Artibus unus utrisq; pollens.

Non hac adulans auribus oggero

Tuis, recepto vulgus ut assolet

Ritu ciniflorum, expeditum

Illice sublinere ora palpo.

Nec te immerentē tressis adulteris

Picturo laudum mango coloribus:

Emblematum en bellatulorum

Nōne opus id solidum me-

(retur?

Quo funerari quippe vetabere

Omnis, rogales effugiens pyras:

In

In teruet vis manca Fati

Omni domo imperiosa sceptrō.

Errore ductus me tamen autumas

Dignum, novelli pars quota codocis

Emblema qui tute ruinam

Arboris à nimio trahentis

Ramos gravantum pondere fru-

(ctuum:

Qua copioso luxuriantium

Aucta prius densata florum

Fuge decus stetit arboreti:

Post fructuosæ largæ feracitas

Incommodavit: libera quā nimis

Taxatur argutè voluntas

Effigie benefactæ acervans,

Ac disciplina multijugæ capax

Suisq; abundans ingenium bonis:

Vtrumq; gignens uber ante

Exitium sibi largitate.

Sunt

Sunt literata nempe scientia
Viri potentes, scita quibus dicans
Emblema ta argutationum
Plena sacras lepidissimarum.
Errore ductus me quibus aggregas,
Præstantiorum de numero ratus
Vatum esse me, cantata quorum
Tergemino volat orbe fama:
Haud invenisti Trunccius ingeni
Dum fortè nostras nescio quas tibi
Monstrare nugas crassioris
Non dubitavit opus Mi-
(nerva.
Hinc te flagrantem corripuit no-
(vus
Serpens medullas in penitas amor,
Ignotus ignotumq; amico
Prosequeris de amans favore.

Ab

Abparce tantis addere me viris,
Queis cōparandus sic venio, ut la-
Fretensibus latè ruentis (cus
Ocēani equiparatur undis.
Altum virentes sessilis areas
Vernantis horti corchorus indecet:
Stridente deformat sonore
Anser amœnisonos olores.

T. Excell.

Addictis:

Martinus Stobæus^r
Boruss: Marienburg,

Ante



Ante retrorsum.

Adjuventutem prudentia studiosam.



Cum licet ancipitis sectabere commoda cancri:

Et quovis disces vivere posse solo:

Qui fraudatus aquis: sicco tamen aëre vivit:

Et lento properans itque, natatque gradu.

Hostem quando fugit, qui prospicit ante: retroque

Paulatim carpit quas juvat ire vias.

Si nocet ire: gradum revocabis: at ante quid obftet

Spēctabis: rebus prospiciesque tuis.

Leviter si tangis, adurit.
Ad Marcum Christophorum Gugel Norib.



*Urticam si quis contingat molliter, uret :
Et timidas ledet tacta borago manus.
Hæc tamen intrepido franguntur spicula pressu :
Hæcque omnis subito pellitur arte dolor.
Res age : non magnis nec negligè viribus hostem :
Sed leve quo poteris robore tolle malum.*

Dum ruperit ilia sanguis.
Ad Carolum Scheurl Noribergensem.



*Squamosum crocodilus alit, perimitq. draconem:
Et sua dirumpit sanguine membra culex.
Hic sitit humanus dum ruperit ilia sanguis:
Et sitit hic dum sint iliarupta, merum.
Si licet, optatis tua comple gaudia rebus:
Sed carve ne superet lata cupido modum.*

Præcipitata nocet vindicta.
Ad Paulum Volkhammer Noribergensem.



Saxum quo petitur frendenti percitus ira,
Dentatoque fremens arripit ore canis.
Suscitat ista canis spectantibus ultior isum:
Quem morsus jactu ledit, obest q̃ magis.
Si quid es ulturus causas exquire, modumque,
Ne temerata prior sit ratione manus.

*Levitare superbit, & extat.
Ad Christophorum Paulum Gugel Norib.*



*Cernis ut optatis secunda est messibus aestas:
Et dominum quanto scenore ditet ager.
Una sed ecce alias supereminet inter aristos:
Qua celsa erectum tollit ad astra caput.
Scilicet hæc multis, at inanibus aucta locellis
Effertur: dum nil quo retrahatur, habet.
Quem levis assurgens effert doctrina, superbit.
Nam scit, qui doctum se putat esse, nihil*

In sunt meliora, latentq̃;
Ad Danielelem Modlerum Norib.



*Aspice quam grato niteatque micetque colore
Malum, virgo sua quod gerit ista manu.
Exteriora placent forma: meliore sed usu
Præstant, quæ tenui cortice tecta latent.
Quisquis es ipse tuo nimium ne crede colori.
Cortex hic suibus, qui nitet, objicitur.
Internas etiam virtutibus excole partes:
Externum ut superet mens bonitate decus.*

Bello

Bello hæc & pace iuvabunt.
Ad Christophorum Rodolphum Gugel Nor.



*In sua terrestri teneras erimaceus uvas
 Horrea solerti dexteritate vehit.
 Incubat in molles figens sua spicula baccas:
 Hocque ferens tecto corpore pondus, abit.
 Cornua si tauros: hunc & sua tela tuentur:
 Tempore tela ferunt hæc quoque pacis opem.
 Quæ bello virtus, & quæ prudentia bello
 Profuit: hæc etiam pace probata iuvat.*

Ut sit vox irrita: latrat.

Ad Iacobum Rößlerum à Buchenreut Sil-
sium Franckensteinensem.



Crebris ut saliat latratibus ecce catellum:

Qui fugat intrepidus, persequiturque canes.

Magnaque cum diro minitetur vulnera morsu:

Solo disperereunt voxque, mina que sono.

Irrita promoto convitia despice gressu:

Quasque movet nullis viribus ira minas.

Sit scilicet, si vis.

Ad generosum ac nobilem D. Iohannem Adamum, à V Volffstein, Baronem in superiori Sultzburg: & D. in Pyrbaum.



Rustica plebs nimium civilibus invida formis,
Quidvis pro pulchro, si modo prosit, habet.
Nostra sed urbanos præfert Respublica mores,
Hac quæ caret ne quod desit in urbe decus.
Si datur, atque decet, non est spernenda voluptas:
Authorem quæ se gaudet habere Deum.

Dantem data munera ditant.

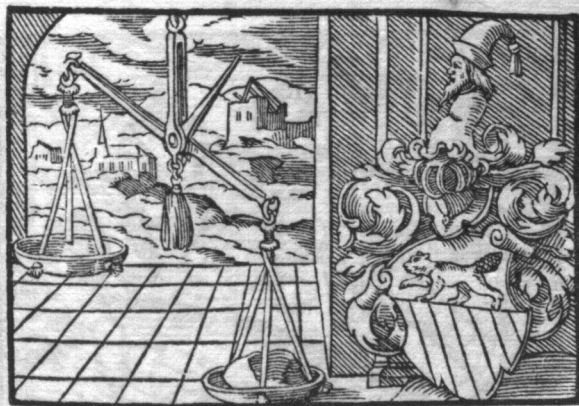
Ad generosum ac nobilem D. Iohannem Albertum à VVolffstein, Baronem in superiori Sultzburg: & D. in Pyrbaum.



Ditans ditescō, nec sunt mihi munera fraudi :
Me ferus accurrens cum populatur aper :
Qui iuvat effossis rostroradicibus : & quod
Auctum cunq. putes posse nocere, vorat.
Si quid surripitur tibi quod tamen utile non sit :
Hoc tibi jactura non decet esse loco.

Alieno pondere tollor.

*Ad nobilem virum Georgium Vischerum
Præfectum Dominatus Pyrbaumensis.*



*Tollitur opposita lanx altera pondere lancis :
Sursum nempe minus pondera pondus agunt.
Ergo suis ut te delictis evehat alter:
Culpa vide laudes ne gravet ulla tuas.*

B :

Tandem

Tandem putrefacta resurgent.
*Ad nobilem virum Iohannem Christophorum
 Kratzerum à Langenpruck, Aula
 VVolfsteinianæ præse-
 ctum.*



Fertilis exhilarat sperantes terra colonos:
 Huic quæ mandarint semina quando putrent.
 Solis enim tandem vivent agitata calore:
 Multaq; sacundo sænore grana ferent.
 Quin et nostra Dei jussu putrefacta resurgent:
 Ut repetant animas corpora queque suas.
 Spem facit hanc isto nobis emblemate Christus:
 Pulso ut certa metu sit, stabilisq; fides.

Veratq; gelascere motus.
Ad Gulielmum Pæderum Ambergensem.



*Cum glacialis hyems amplissima flumina duret :
Stagnantesque suo frigore cogat aquas :
Non sinit hunc fontem, rivumque gelascere motus :
Atque citata gelu dum fluit unda carvet.
Quin Sudore gelu sic pellimus : & proculacta
Sedula pauperiem cura, laborq; fugant.*

Spectatur funus ob ignem.

*Ad magnificum ac generosum D. Andream
à Cochtitz, D. hereditarium domina-
tus Lublinicensis.*



*Fumus præclarum qui flammæ lumen obumbrat :
Conspicius non est hic sine luce tamen.
Atque ita sæpe leves in aperto corpore nævos
Candida conspicuos forma, gravesq; facit.
Inclita quin etiam virtus leve crimen adauget:
Qualis in obscuris crimina sæpe latent.*

Data

Data leniet esca furorem.

Ad VVolfgangum Michaëlem à VVolfsthal.



*Efferus humanas crudelia pabula carnes
Maçtat, & insano devorat ore lupus.
At furor iste tamen saturato ventre recedit :
Mitis & est subito qui ferus antè fuit.
Cur bene moratum te faustis copia rebus
Non faciat : mitem si facit esca lupum ?*

Capto replet atria cantu.
*Ad Bartholomæum Fugerum Dürsen-
reutinum.*



Qua spreto virides peragrabat murmure sylvas:
Libera difficilem quarere jussa cibum:
Hæc replet exultans grato resonantia cantu
Atria: deq; cibo certa triumphat arvis.
Sæpe juventutem neglectæ infania legis:
Et libertatis sæpe fesellit amor.
Provida quando regens lex utile jungit honesto:
Huius quisque sua sponte subito jugum.

Fructum quæ floruit offerre.
Ad Georgium Lauream Vratislaviensem.



*Fructus quæq; suos, quæ floruit, exhibet arbor :
Hocq; suæ signum fertilitatis habet.
Virtutis pueri flos est reverentia vestra :
Et vera junctus cum probitate timor.
Flos quõque doctrinam mentis præcedit acumen,
Et stabili doctos sedulitate facit.*

Acquò rapidissima cursu.
*Ad Iohannem Vricum Seidelmeier Præse-
 etum cœnobio Gnadenberg: in P.C.*



*In tanta nihil est perennitate
 Quod non sideri superet constantia moris.
 Sydera nempe Dei veracia dicta, fidemq;
 Authoris referunt sui; probantq;.
 Et nos hæc etiam spectata exempla sequemur:
 Ut sit nostra Deo fides, & astris
 Conformata: metu cadatq; nullo:
 Quamque suo nequeant mendacia flectere nisu.*

Motu parit unda salutem.
Ad Paulum Freherum Augustanum.



*Navis ut offendens vi fluminis acta superbum
Ad pontem, vectas exoneravit opes :
Dulcia Brisaci gustantes pocula montis,
Absq. cibo bibimus strenuè, & absq. siti.
Ast aqua nos subito pernicibus extulit undis :
Atque salus, quod mors debuit esse, fuit.
Ne nimis effrenes fortuna horresce procellas:
Ipsa etiam veniet morte vocata salus.*

Quæ nocuere juvant.
Ad Iohannem Lobellum Oringiacum.



*Scorpius oppugnat, quod contulit ante venenum :
Cladis at est usucerta medela sua.
Multaque producens animalia noxia tellus :
In plantis etiam multa venena sovet.
Nil tamen est, quod non à se data damna rependat :
Et quod non aliqua dote, vel arte iurvet.
Quisquis es ergo tuis enitere viribus : ut si
Possis ex aliqua parte iuvare, iuves :
Ne te dicatur nihil esse nocentius ipso :
Et prodesse minus te quoque posse nihil*

Quosvis fugit auctio sensus.

Ad Iohannem V Wolfgangum ab Ellerichs-
hausen.



Si non est acri spectabilis auctio sensu :

Aſidue creſcit qualibet herba tamen.

Nec fugit hac, ubi res excreverit, auctio ſenſum.

Cunctaq, cum fuerint aucta, videre licet.

Diſcitur haud celerit juvenes modo pergite fructu:

Nec mora ſollicitos terreat ulla pedes.

Et bona de multis conquirete ſeminarebus :

Certa, gravisq, ſuo tempore meſis erit.

Gratis largitur, & offert,
Ad Georgium Gallum Nordlingensem.

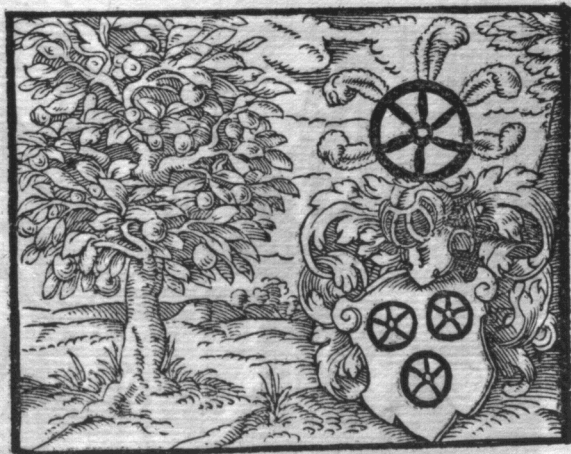


Aureus assiduo latè sua munera motu,
Iejunoq; vicens corpore Phæbus agit:
Nullaq; cum tantum foveant alimenta calorem:
Perpetuo fulgens hic tamen igne manet.
Et Deus ex nihilo qui totum condidit orbem:
De toto à nobis exigit orbe nihil.
Qua potes ergo fide solemq; imitare, DEV Mq;
Et prompta gratis daq; juvaq; manu.

Propria

Propria stat gloria prole.

Ad Erasmus à Steinau dictum Steinrück.



Qua prima ramos ab origine protulit arbor:
Et fructu, & propria prole beata viget.
Atq. ita clara boni prudentia principis extat:
Qui regit, & propria res agit arte suas.
Stirps ferat illa sô (si sit bona) caudice fructum:
Ne varia noceas insitione magis.

Nimis aucta nocebunt.
Ad Iohannem Müllholtzerum Norib.



Natura pergrata nocet nimis aucta voluptas :
Nec bona vina parum largius hausta nocent.
Copia quando placet rerum, vel honor, vel amici:
Corporis & robur, forma, colorq; placent.
Noveris hæc itidem cum profint, posse nocere :
Nam bona sunt damnis, damnaq; mixta bonis.

Procedere præstat ab imis.

Ad Ludovicum Schuartzmeierum
Ambergensem.



Quelibet à prima succrescit origine planta:

Imag. supremis suntq. vigentq. prius.

Naturam artifices opus aggrediendo sequuntur:

Quinetiam nobis hæc imitanda venit.

Discere quando voles, amplectere proxima pri-

Hæc si percipias, inde remota petes. (mum:

Certa est alia radice propago.
*Ad Cosmam Vackium Iuriconsultum Flens-
 burgensem.*



Cernis ut ex una multi radice ferantur
 Cauliculi, cupida qui retinentur humo.
 Hic ubi terra novis plantam radicibus auget:
 Amplificatq. suum multi propago genus.
 Et bene fulta novis radicibus, auctaq. virtus
 In justo firmum pectore robur habet.

Spinisq; regentibus extant.
Ad Georg: Paulum Nützelium Noriberg.



*Cernis ut erumpunt inter dumeta, vepresq;:
Lataq; fragrant lilia flore vigent.
Gallia nonne vides ter denos quanta per annos
Bella ducum effuso tincta crurore ferat?
Navarræq; vides inter tot præliaregem,
Victo exultantes ut gerit hoste manus?
Quem ne tantilla dignata est Gallia parte:
Terras hic omnes ecce, virosq; tenet.*

*Ex humili conscendit in altum.
Ad Iohan. Ioachimū Nuzelium Norib.*



*Præruptum ex humili conscendit origine montem,
Impulsuq̃, levis profilit unda rotæ.
Si quibus ingenium natura, & stirpis honorem:
Et fortuna nimis parca negavit opes.
Sperate, & certo vires, animumq̃, labori:
Vestraq̃, cælesti credite vota DEO,
Magnas sæpe frequens industria perficit artes:
Cum vis securos ingeniosa facit.*

Quando micat igne, feritur.
Ad D. Andream Tucherum Noriberg.



*Cum grave candenti molliuerit igne metallum
Hoc flectet facili quo uolet arte faber.
At si durities pulso fuget igne calorem:
Defessas ludent spesq;, laborq;, manus.
Commoda susceptis captata occasio rebus:
Eventus faciles prosperiore facit.*

Sursum deflexa recurret.

Ad D. Christophorum Stocammerum Norib.



*Si quem deflectas magno molimine ramum:
Hujus ab extrema parte resurget apex.
Totus & infracta summum virtute cacumen
Injustam fugiens vimq., manumq., petet.
Exsurgens multo, stabilitaq., tempore virtus,
Nullo devictum robore robur habet.
Et si forte graves fortune injuria casus
Inferat: haud ullo victa labore jacet.*

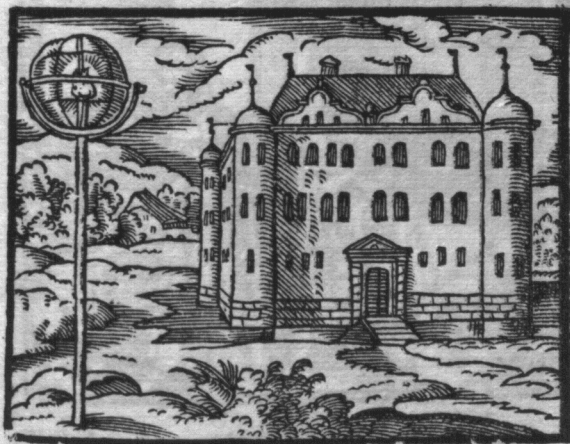
Nutu

Nutu benefacta rependit,
Ad D. Iacobum Pömerum Noriberg.



Hac clarum exultans amplectitur herbula solem.
Cujus ex passio munera flore capit.
Lato discite puer benefacta rependere vultu:
Si tua non habeat res, neque verba locum.

Durum juvat esse, nec obstat.
*Ad D. Carolum Nüzeliū Noriberg. equi-
tem auratū.*



*Vitra hæc transmittunt solam sine frigore lucem.ꝰ
Duraq; perspicuis associata iuvant.
Si sit honestati constantia juncta, iuvabit.
Nam melius constans est levioꝛe bonum.ꝰ*

Gravius

Gravius compressa nocebit.

Ad M. Bertholdum Gravium Hallendorfsen-
sem ad Salinas Hassiacas.



Si sapiis ardentis nimium ne comprime prunas,

Si qua sit in nuda forte ferenda manu.

Mollibus emungit digitis ancilla lucernam :

Qui nequeunt instar forcipis esse fabro.

Non eadem vis est unius in omnibus ignis.

Nec pariter quævis omnibus ira nocet.

Nam si qua non est sine viribus, illa prematur :

Compressu exsurgens urit, obestque magis.

Reparata quiete vigeunt.
Ad Iacobum Kleist nobilem Pomeranum.



*Fessa quiete suas restaurant corpora vires:
Et fit fertilior quando quiescit ager.
Sic hyemalis habet sua commoda frigoris aestas:
Somniferæq; dies commoda noctis habet.
Quin et honorata requiescent munia mentis:
Ut reparent vires mens, animusq; suas.*

Leviter contacta movetur.
Ad Vitum Gertnerum Noriberg.



*Immotamne vides quæ jacet hic pilam ?
Hæc per se leviter pulsa movebitur :
Et si non moveas amplius : hæc tamen
Perget sponte suum perficiens iter.
Sunt quibus ad certas mens est bene mobilis artes :
Plurima qui proprio discere Marte solent.
Quinquis es ex teipso qui discis, discere moveri :
Unius hoc non est namq. docentis opus.*

Paulatim assurgit, & ardet.

Ad Ludovicum Camerarium Noriberg:



*Vt globus horrendo sonitu vibratur, & igne:
Vrsus forte metu membra moriente fugit.
Sed redit, & magno grassatur in obvia motu:
Intactumq; sinunt ira, furorq; nihil.
Res age: nec primo sese tua protinus astu
Efferat: in tremulas nec ruat ira manus.
Sed brevis hanc paulum potius mora temperet irā:
Dum reparent vires mens, animusq; suas.
Postea jure tuos, vel apertis viribus hostes,
Aut quacunque licet fraude, vel arte petas.*

Iterato liberor ictu.
Ad Michaëlem Lorberum Papaberg.



*Fixus in hunc cuneus qui magno est robore trun-
Nullis evelli viribus inde potest. (cum :
Vna sed ars superest, quam cognita causa docebit :
Ex immobilibus causa petenda labris.
Hæc labra divellas iterato vulneris ictu :
Et fracto cuneus carcere liber erit.
Si bene quid facias, suscepto insiste labori :
Ne sit quid frustra constituisse pudor.*

Ramis non caudice vivit.
Ad Iohannem Prüeschenck Ambergensẽ.



*Solus truncata consistit in arbore caudex:
Nulliusq; boni germina floris habet.
Qui non est aptis ad munera moribus: & quem
Solum ducit iners, & sine mente caput.
Hic sine flore manens est, & sine palmite truncus:
Cui nec vitæ usus, nec rationis inest.
Præclaris igitur virtutibus excole mentem:
Teq; tuis virum viribus esse proba.*

Roseo rosa vivit odore.
Ad Iohannem Neuburger Alcmariens:
Holl:



*Fragrantes roseo rosas odore
Pergratus decorat color : sed idem
Multis rebus inest color : rosarum
Vnus cum sit odor comes perennis.
Conservant humana duo consortia dotes :
Hic amor : & certa est hic in amore fides.
At si desit odor non est rosa vera colore :
Talis & inconstans est amor absque fide.*

Totum

Totum pars una peremit.
Ad Christophorum Frixium Livonium.



Portio tam valide non continet una : sed omni
Hac ex parte suum vincula robur habent :
Qua cito solvuntur partem si solveris unam :
Et quavis etiam parte cadente cadunt.
Haud secus est constans sacra perfectio legis,
Si praecepta colas omnia : justus eris.
At si lege tamen quicquam deliqueris una :
Virtutes sequitur gloria nulla tuas.

In alto nata superbit.
*Ad Carolum antiquioris prosapia Comitem
 Ortenburgicum.*



Cernis ut exsultans excelsa in rupe superbit
 Fons hic & nitidas ejaculatur aquas.
 Nempe quod ex alto descenderit incita monte:
 Ascensu faciles efficit unda gradus.
 Qui se parendo primis submisit annis
 Ex alta veteres stirpe secutus avos:
 Hunc facili doctrina gradu: Laus stirpis in altum,
 Et virtus humiliter tempore parta ferent.

Si dulcibus acria jungas.
Ad Iohannem Cämmerling Hollandum.



Iuncta ceres lupulo dulcis parit amula vini
Pocula: si dulcet adjiciantur aque.
Acrem nempe sua lupulum dulcedine mulcent:
Et suavem faciunt unda, ceresq; zythum.
Mollia si duris: & dulcibus acria jungas:
Tractandis ratio hæc optima rebus erit.

Mihi sunt mea munera fraudi.

Ad Henricum Bachofen.



*Hic me conculcans, cui munera largior, hospes
Obruit, ingrata dilaceratq; manu.
Commoda sæpè malis hæc est occasio rebus :
Donaq; sæpe manus quando capescit, obest.
Forte quis acceptum si dat tibi munus, & offert:
Ingratus ne sis accipiendo cave.*

Media ferar usque tabella.
Ad Iohannem Trunccium Marienburgensem Borussum.



Naufraga quem medio tempestas aquore jactat,
Hunc media tutum parte tabella vehit.
Si tamen extremas fluxo terat assere partes:
Hunc alto merget versa tabella mari.
Qua res quæq. suas conjunxerit aspice vires:
Hæc ut ab hac ipsa te quoque parte juret.

*Augentur pondera motu.
Ad Nicolaum Comitem Ostroroganium.*



*Parvus ut excelsus qui lapsus ab aethere fertur,
Ictu quemq. ferit deteriore lapis.
Haud secus offensum principis ira moratur :
Pœna tamen gravior tempore facta venit.
Nempe laceßitas alit indignatio vires :
Majus est multo quàm fuit ante malum.*

Sunt optima fulcra, manentq;
Ad Nicolaum Hieronymum, Hieronymi Baum-
gartneri duum viri primarii filium,
Noribergensem.



Volvitur tangente globus puello.
 Sed viros ludiunt validos, suorum
 Sede consistunt cubicis refecta

Saxa figuris.

Vir bonus, & referens constantibus omnia verbis,
 Cujus & in factis statq; vigetq; fides.
 Dignus hic est prudens sibi quam republica jun-
 Et qui consilio resq; virosq; regat. (gat.)

Cedunt

Cedunt contenta, replentq̃;
Ad Iohannem Livvaldum Marienbergensem Borussum.



*Qui volet ire procul, variasq̃, invisere gentes:
 Hoc emblemata suis applicet usibus.
 Pocula multiplices vino tribuentia formas
 Conservant veteres omnia terminos.
 Cedit, & ad formas vinum se comparat omnes:
 Qualem cunque ferat quaeq̃, capacitas.
 Et mutare tuos, & ad hospitis advena mores
 Conformare bono te decet exitu.*

Modice hæc assumpta ju vabunt.

Ad Christophorum Marstallerum.



Annon inspidos nimisq; dulces

Vsu sal modico probè palatùs

Arridere facit cibos? quid autem

Vsu si nimio? peribit omnis

Quem quarit bonitas coquus saporis.

Si quas condecorant jocus, & vexatio mensas:

Et si grata lepor verba, virosq; facit.

Attamen hæc gravibus sal sunt, & aromata verbis:

Quorum ne pereat gratia: quare modum.

Idem

Idem perimitq;, paritq;.



*Queris ut in molli validos abdomine flatus
Et pariat, perimatque piper, tollatque tumultum.
Ex frigidis flatus piper excitat
Humoribus: sed crebrius additum,
Hos postmodum solvens, & acri
Attenuans perimit calore.
Haud secus ingenium primo levis inflat, & effert
Conceptu doctrina: graves tamen inde bonosque
Accrescens fingit benè culto in pectore mores.*

Frigore consistunt densata.



*Maxima condensat penetrabile flumina frigus :
Quin & consistunt frigiditate nives.
Hacque sua tanto constantius omnia mole ,
Frigora quo fuerint asperiora, manent.
Si fortuna tuis rebus iniquior
Te duris agitet casibus anxium :
His confide malis, quæ stabili tuum
Ad quidvis animum robore comparant :
Si fors afficiat te gravioribus :
Et vitæ ratio est irreparabilis.*

Nam steriles mixtura facit.



*Cum non sint steriles equæ : suumq̃
Prægnantes asinæ genus propagent :
Mule non pariunt licet perennent.
Nam mixtum hoc genus est, & impotentis
Naturæ.*

*Hoc mixtura malum quando facit : optima vitæ
In justa ratio simplicitate viget.
Bello mixtus amor, partemque secutus utramque:
Et cultus mixtæ religionis obest.*



Grata duæ visu pariunt spectacula feles:
Quæ suo morsu laniant, ferisque
Vnguibus pectunt, lacerant, fugantque
Maximos quoscunque canes tenella
Prolis amore.

Et nos hæc etiam natura jura sequamur:
Absit ut à nostra quævis injuria prole.

Properans non excoquit auctio
fructum.

Ad Matthiam Suchorabsky de Suchorab
nobilem Polonum.



Dic mihi cur salicis nascatur in arbore fructus
Nec mature scat tamen.

Dum salix succum celeri capescit
Fluminum suctu : properata crudos
Auctio profert, nimioque laxos
ubere fructus.

Et vos o juvenes quos seruens erigit atas:
Et quos maturi locupletat opinio fructus :
Ne properate nimis praecoces edere satus,
Dum vobis dubios obsirment tempora sensus.

Nec multo frangitur ictu.
*Ad Iohannem Kinerum à Scharfenslein in
 Lodnitz, nobilem Silesium.*



Illatos adamas repellit ictus
 Quanta vis etiam furore tundas:
 Quin hirci prius hunc domes cruore.
 Vincere quando tuum nullis potes ictibus hostem:
 Mollibus hunc verbis mitescere prestat, & astus.
 Quam te difficili, nocuoque labore fatiget.

Crescet

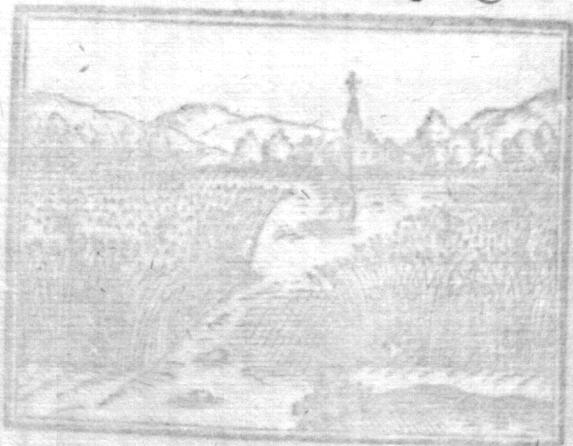
Crescet tamen atque vigebit.



*Nonne vides Cyanos inter frumenta, ferosque
Successu parili crescere carduos?
Haud tamen amittunt proprias bona semina vires:
Quin crescens dominum leta beet seges.
At neque te pravos decet abstergere sodales:
Sed res ipse tuas per fice sedulo.*

Hunc

Sola Vincit Virtus. Q.



*Itac scribebat
A. Morfj Norie.
Johannes Paulus Coler. N.
13 Februarij anno 1804.*

**Hunc capient alio mediante
colorem.**



*Non quemvis subito probè colorem
Panni concipiunt, diu ve servant :
Quin persusi alia tenace quadam
Tinctura fuerint paratiores.
Haud secus humanas non queque scientia mentes
Imbuit extemplo : Physicasq; addiscere primum
Res decet : ante sacras quam progrediari ad arces.*

Plurim

Plurima nec saturat cædes,
Ad Ernestum Cracovvium Borussum.



*Felis ad interitum, non ad sua pabula mures
Evocat: & nulla est cæde necando satur.
At qui mactata complet sua viscera carne:
Mox satis, ut pleno ventre pigescat, habet.
Strenuus hæc etiam miles documenta sequetur:
Sedula nudando ne sit in hoste manus.
Sæpe redux spoliis intentos obruit hostis:
Sæpe etiam feli, quam forat, esca nocet.*

Flante volat vento,

Sed mox gravis imbre jacebit.

Ad Iohannem Satlerum VVemmingensem.



Linthea ventus agit volucres imitata volatu:

Quae subito gravibus deprimet imber aquis.

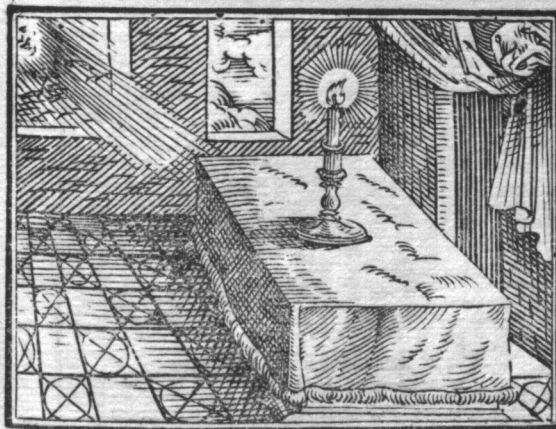
Quem levis attollit rebus fortuna secundis:

Et qui vento actus prosperiore volat:

Post vehemente truci jactatus turbine venti,

Venturoque madens imbre jacebit humi.

Alio veniente remittet.
Ad Iohannem VVillembrochium
Dantiscanum.



Quae micat in tenebris radianti luce, nitorem
 Et profert atra nocte lucerna suum.
 Mox ubi Sol noctem, noctisq; fugaverit umbras:
 Deperit huic quicquid luminis ante fuit.
 Quisquis es, ante alios quem vel fors evehit omnes:
 Qui vel doctrina, divitiisque tumes:
 Ne confide nimis: ne si saelicior alter
 Adsit: scire tuum sit, vel habere nihil.

Aut nateat, aut pereat.
Ad Petrum Paulum Steurnagelium
Augustanum.



Huius ne perimat te fluminis unda, natabis:
Sicque tuo veniet parta labore salus.
Nostraque perpetuo consistit vita natatu:
Res hic quisque suas ne moriatur agat.

Justo majora videntur,
Ad Iohannem Ingolstetterum Norib.



Major ut apparet tenues immissus in undas
Nummus: Exoriens Sol quoq; major erat.
Haud secus externis augetur opinio rebus:
Parvaque prægrandi corpora veste tument.
Doctrinaq; fluens oratio nomen adauget:
Et quæ magnificent, suspiciuntur opes.
Sed veniens humili sapientia veste: jacebit
Dejecta in sterili pauper, egensq; loco.

Illæsa pelle potitur.
*Ad Christophorum Pium Herdesianum
Noribergensem.*



*Dum fera venator venabula torquet in apres:
Aut vulpes canibus, vel globulis petit:
Quâ potius est minimum discepta carne potitur,
Situum bello superaris hostem:
Hunc neca: sed parce bonis: ut isthæc
Te magis sano laniata ditet
vellere vulpes.*

Nimio jacet obruta fructu.
Ad Martinum Stobaeum Marien-
burg. Boruf.



*Qua steterat vernis exultans floribus arbor :
Hac nimio fructus pondere fracta jacet.
Qua sua complures potuit dare poma per annos :
Pra nimia dabit hac fertilitate nihil.
Liberiorq, nocet cumulans benefactum voluntas :
Ingeniumque nimis fertile saepe nocet.*

Ostentat forma, nec offert.
*Ad Georgium Kinerum à Scharfenstein in
 Lodnitz. nobilem Silesium.*



Quam sunt hæc vario splendentia poma colore:
 Quamque suis hæc est virgo decora genis!
 Hæc ede: contrecta hanc audacter, & oscula præbe.
 Nam quacunque voles parte, fruarè licet.
 Quid pyra picta juvant? quid pictus in agmine mi-
 Et quid amatorem picta puella juvat? (les?
 Quisquis es, internis animum virtutibus exple:
 Ne pictum dicat te tua forma virum.

Non hoc natura est emblemata, sed artis: inani
 Vestit enim hac specie multa, sed illa nihil.

Icur procul atque reditur.

*Ad Andream V. Vielovviesky de Viel-
gavvies nobilem Polonum.*



*Si terra varios lustrare ciconia fu-
Sique volare procul grus, & hirundo queunt:
Cum tamen hæc solum querant animalia pastum:
Et quavis rerum cognitione vacent.
Quidni homini deceat disquirere plurima nato
In toto quemvis orbe, patere locum?*

Complexu obfirmat, & effert.

*In nuptias Abrahami Schnupfii Vimariensis
Palatini apud Ambergenses
Consilarii.*



*Ecce maritatus lupulus & vitibus alnos :
Quæ succo fructum luxuriante ferunt.
Sed modo vitis humi, proprio, lupulusque jacebunt
Pondere : si nulla sustineantur ope.
Talia florens querat sibi fulcra juventus,
Seque suo subdat sæmina quæque viro.
Ne vir forte jacens tandem sine prole putrescat :
Qui fulcro poterat conjugis esse pater.*

Fixa dum sede quiescane.
Ad Isacum Burgsdorferum Marchicum.



*Callidus in sylvis venator oberrat, & auceps:
Hic ut aves latitans captet, at ille feras.
At tamen hæc cur sus salvantur, avesq; volatu:
Quæ pereunt aliqua sicubi sede manent.
Non amat insidiis obnoxia vita quietem.
Ut mortem fugias est fugienda quies.
Vera sed in certo vitæ est custodia motu.
Nec superant agiles visq; dolusq; viros.*

Citius calefacta gelasceit.
Ad Ioh. Iacobum Taurellum fil.



*Frigida quæ molli fuerit laxata calore,
Astrictum citius contrahit unda gelu.
Haud secus indulgens quos molliter educat: & quos
Blanda boni metuit ledere cura patris,
Aut quibus aucta rapit vires, animumq; voluptas:
Qualem mentitur sæmina facta virum.
Qualibet hos facili fortuna injuria casu
Obruit: & pulso membra calore jacent.*

Viso magis osse dolebit.
Ad Nicol. Fridericum Taurellum fil.



*Cum canis esuriens alio rodente vagatur :
Aucta magis viso vellicat osse fames.
Conspettoque graves morsus accendit egestas
Divite. Pauperiem copia namque facit.
Augeat ergo tuum ne res aliena dolorem :
Non nimium socius suspice quicquid habet.*

Erectæ ad sidera crescunt.
Ad Marcum Neu. Gœppingensem.



Multa præruptum variante montem
Arbor ascensu decorat: suosq;
Torquet ad cœli viridicacumen
Vertice ramos:

Non obstante solo. Patrios neque natio mores,
Terraque nulla tuos germano in pectore mutet.
Sed tua sit terras constantia firma per omnes.

Fide sed cui vidi.

*Hec scripsit Alex.
 Jhij An. thixon.
 Cadelero 5. die Nov.
 Johanes Plois Rot. Tel.
 To.*

Sese cutis ipsa tuetur.

Ad Albertum Fridericum Mellemanum.



*Corrugans se glabra cutis sine crine, tuetur,
 Quando elephas muscam, belua cauta, necat.
 Sic sine crine caput vanam sine viribus iram,
 Nempe susurrone, invidiamq, premit.*

**A. F. M. Nos alter in
 nudis emblem.**

Alb. M.

Aliorum absumor in usus.
*Ad Theophilum Richium Palatinum
apud Ambergenses. Qua-
storem.*



*Splendida quæ proprio consumitur igne lucerna,
Multos luce sua dum iuvat, ipsa perit.
Multi se macerant, subeuntque pericula, multis
Ut possint medicas applicuisse manus.
Hi propria redimunt alienam morte salutem,
Si possis, alios at sine fraude iuva.*

Barba est satis una duobus.

*Ad Ludovicum Steinhauserum
Ambergensem.*



Quinque sub expasso latitant velamine fratres,
Tempore quos genitrix, partuque exclusit eodem:
Ornat barba duos: barbam natura duobus:
Et quinto alterutra duntaxat parte negavit:
Atque ita conjunctis barba est satis una duobus.
Quisquis es hunc etiam natura imitabere morem:
De te, deque tuis ut rebus gaudeat alter,

Vive Memor Leski.



Hac Ornatissimo atq3 doctissi-
mo bono Hieronimo Crablero
amico & fratri suo charissimo
scribebat David gienger. Augu-
stang Ag 16 08. Die 3 Junii.

Nulla maris edita motu .
Ad Davidem Strzela à Rokicz.



Quae gallina maris neglecto semine galli
Ova sua nimio proles amore parit.
Irrita sunt; nec in his, quantumlibet ipsa calefant,
Vlla tamen vita spes, neque proles inest.
Quod sine judicio puerilis cuderit atas
Ingenii nimium parturientis opus.
Nullius hoc unquam florentis germina vitæ:
Nec fructum qui sit dignus honore feret.

Non cedit mole, sed usu.
Ad Georgium Karlick à Nezetiz.



*Si seges arboreo conterrita robore cedit:
Parva tamen stabilem prabet arista cibum:
Pomaque cum magna turgentia mole putrescant:
Sicco parva diu corpore grana manent.
Parve puer magnos inter confide sodales:
Vis etiam parvis maxima rebus inest:
Corporis ut desint: animi conquirito vires:
Quae plus corporeo robore saepe juvant.*

Multo languentia motu.
*Ad Ferdinandum V Vostrovvetz,
à Kralovvitz.*



*Quem properante canes cursuq, metuque fatigant
Concidet amisso robore victus aper.
Sunt curis qui se macerent, odiove, metuve:
Et sunt quos spoliet viribus ira suis.
Atque ita non magno cum robore venerit hostis:
Hi proprio victi turpiter ense cadunt.*

Nullo dulcescunt fracta calore.

Al Med : D. Thobiam Salandrum.



*Quo mature scunt crudissima poma calore :
Dulcescitque asper qui fuit ante sapor :
Salsas haudquaquam vasti coquit aquoris undas
At neque dulce facit : sed facit acre piper.
Non quemvis rigidas secuta leges
Disciplina bonum facit : nec omnes
Mollescunt studiis , sed asperantur
Qui sunt ingenio ferociore .
Quæ nullo coquitur calore bilis :
Hanc acri medicus repurgat haustu .*

Et Nilum crocodilus habet,
Ad Matthæum ab Hagen.



*Et Nilum crocodilus habet, qui maxima toti
Egypto utilibus commoda præstat aquis.
Ne celebres contemne viros: si forte quid ipsi
Doctrinam vitii concomitantis habent.*

Nimis ubere languet avena.
*Ad Nathanaëlem Labetzky de Liebiedziod
Polonum.*



*Multa prosternunt pinguedine pabula vires:
Quin et avena gravem multa fatigat equum.
Nec satis est longo moles nimis aucta labori:
Quando quod auxilio debuit esse, gravat.
Sape etiam partis opibus sterilescit, et alget:
Qui prius ingenio fertilior fuit.
Et metus iste vetat magnos ditare poëtas:
Cum segnes faciant, si cumulentur opes.*

Affluxu augentur magna mi-
norum.

Ad M. VVolfgangum Reuth.



Plenos offerri locupletibus undique census
Cum passim à populo pauperiore vides.
Ne mirare, tibi nec tam paupercula cordi
Turba sit. Hac dites numina sorte beant.
Maximos augent fluvii minores:
Et cibo corpus levioꝛe crescit:
Et maris vastas minus ampla complent
Flumina fauces.

Ut sit nutritur, & urit.
Ad Iohannem Adolphum Saltzman.



*Aspice complures ut quaritur ignis in usus,
Maxima qui magni munera Solis obit.
Quem nisi terrestris sustentet copia ligni:
Aut sit in expleto quod voret ore, perit.
Haud secus humana est restricta potentia sortis:
Qui iuvat, auxilio quem iuvat, eius eget.
Disce igitur parili benefacta rependere nixu:
Nec solem, si quis te iuvet, esse puta.*

Quo vivimus, hocce necamur.

Ad Iohannem Helmreich.



*Qui dedit erectis vitamque decusque lucernis:
Subverso hic ipsas igne peremit adeps.
Si quis opem veniat validos laturus in hostes:
Et site major, quem iuvat, esse velit.
Perfer, & observa quaecunque negocia tractat.
Non sat in hocce latet pectore tuta fides.*

Non forma, sed usus.

Ad M. Philippum Bernbeckh.



Rura petunt, & res nostri sectantur, & usum,

Agricola: atque satis quod juvat, esse putant.

Prima sit, ut vivas: hinc ut bene vivere possis:

Alterasi vitæ cura, laborque tua.

Multa voluptati rerum est data copia nostræ.

Sed bene sine queas vivere: vive tamen.

Simili mansuescit, & usu.
Ad V Vencellaum V Vilhelmmum Liberum
Baronem à Rupa.



Efferas stabulum nolens intrare, sequetur
Tunc ubi mansuetas viderit ipsa sues.
Quisquis es ipse tui generis consortia quare:
Laudatoque tuum more tuere genus.
Cumque genus tueare tuum: sectatus amicos
Elige quos similes noveris esse tui.

Nullis

Nullisq; madescit in undis.
Ad Georgium Adamum Liberum Baro-
nem à Rupa.



*Nec sic & pluuiis aves madescunt :
Nec plumatus aquas veretur anser :
Nec tardis anates madent in undis :
Nec piscis metuit natans madorem .
Si sapias hasce puer discens imitare volucres :
Degere degeneres cum cogeris inter amicos :
Ne tibi prava gravem pariant exempla ruinam :
Cacis cerne oculis, & surdis auribus audi.*

Finem

Finem natura negabit.
*Ad VVolfgangum à Debitz. nobi-
 lem Silesi:*



*Qui volet affandas ad flumina mittere carnes:
 Aut sedare suam qui volet igne sitim.
 Huic constans operi finem natura negabit:
 Nam vires retinent ignis, & unda suas.
 Si quem falsa voles ut credat cogere: cogas.
 Mendax hic si se credere dicat, erit.
 Si valet externas violentia vincere vires:
 Veram vis poterit vincere nulla fidem.*

Idemq.

Idemq; extinguit, & auget.

Ad Abrahamum Burgravium, & Baronem à Dhona.



Quaprius in prunis sopitos extulit ignes :
Hac modo ferventes temperat aura cibos.
Quin hac ipsa boni est solertia principis : idem
In varios ut sit mitis, & asperior.

Parcit contenta capellis.

*Ad Hieronymum Arconatum bellicum Ca-
sareæ majestatis Consiliarium.*



*Ast at securus cum devorat ursa capellas:
Quando quæ tribuat pabula pastor habet.
Si carvet humanas attingere bellua carnes:
Horrida quo saturet viscera nacta cibum.
Quidni cum satis est, aliena sorte, bonisque
Discat quisque suas abstinuisse manus?*

Tenues calor effugit undas.

*Ad Ludovicum Schuvartzmeierum
à Schuvartzenau Iurisconsultum, & S. Cæ-
sarea majestatis Consiliarium ap-
pellationum.*



*Frigida quem tenui concepit ab igne calorem,
Hunc tabescentem non tenet unda diu.
Nec manet adverse sententia credita menti,
Nec mores animo non retinente manent.
Sed manet ingenium quicquid peperitve, fovetur,
Ut nunquam ingenitus cedit ab igne calor.*

Sese cutis ipsa tuetur.

*Ad Antonium Carray Illustris: Principis
VVirtembergensis apud Montbelgar-
densis Consiliarium.*



*Magnum multa suis elephantem vespa fatigat
Morsibus: huic nec opem cauda, pedesve ferunt.
Sed calvum mira superat tamen arte columbum:
Hic vespas motu pellit: at ille necat:
Crudelesque ferus dura cute contrahit auceps
Rugas: vespa quibus capta, fremensque perit.
Vincere quando feros nulla vi possumus hostes:
Quidni victa sagax suppleat arma dolus?*

Contracta latitant.

*Ad Hectorem Carray Antonii F. VVirttembergensem apud Montbelgardenses
Vicecancellarium.*



*Si densum ferias olus bacillo:
Eruca hinc subito cadent in orbem
Contracta: ut fugiant necem latentes.
Quo mores hominum loco, fidesq;
Non est tuta satis: tuas in unum
Res compone magis latendo tutas:
Ut vites avidas manus, & hostem.*

Ut lenis cicurat manus,
Ad Iulium Fridericum Carraz
Hector. F.



Et lenis cicurat ferociores,
Et demulcet equos manus periti
Margonis: ratio quibus negata est.
Et sunt qui placido probe suorum
Placentur monitu, ferosque mores.
Deponant, memores sua salutis.

Firmi sunt roboris instar.
*Ad Iohannem Stoffelium Norib: VVirtem-
 bergicum apud Montbelgardenses
 Consiliarium.*



*Hac tenui cum sint, nec firmo caudice : sursum
 Conscendunt aliquo robore pisa tamen.
 Forsitan ascensus quæ sit mirabere causam :
 Firmi claviculas roboris instar habent.
 Si propria non sint : externas suscipe vires :
 Nec certam oblata despice sortis opem.*

Salva

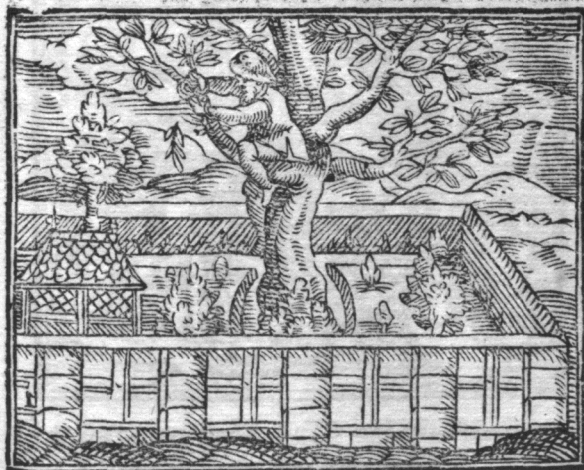
Salva radice secantor.

Ad M. Iohannem VVegenerum Pomeranum.



*Multa ferox, at non depascitur omnia frigus:
Radix, si pereant cetera, salva manet.
Hortum qui colitis teneros abscindite caules:
Ne qua tamen damnum secta propago ferat.
Et vos: chara quibus certò commissa juventus
Verbis, & docta est corripienda manu:
Hanc regite: & cautè pueriles tollite nexos:
Ne qua boni pessum germina floris eant.*

Feret pars secta salutem.
*Ad Christophorum Pflugium equitem
 Misticum.*



Cum secat arboreo graciles à caudice ramos
 Villicus: aut aliud si quid obesse putet:
 Haud nocet: illas à nocuas at ab arbore partes
 Tollens: spem fructus uberioris habet.
 Ergo nec est veterum ut quicquam monumenta
 querantur:
 Si quod ab integro corpore dogma cadat.
 At neque lex pravis per vim cum moribus obstat
 Et ferro avertit damna, vel igne nocet.

Una sat est uni.

Ad Iohannem Angelum nobilem Pragensem.



*Centum taurus habet ductas ad pascua vaccas:
Cum conjux uni sit satis una viro.
Quelibet una semel concepto semine taurum,
Toto dum pariat tempore vacca fugit.
Fœmina quæq; tamen quem diligit ipsa mariti
Complexum quovis tempore prompta petit.
Vna sed excipitur, miris quàm Scaliger effert
Laudibus. Haud mulier, vacca sed ista fuit.*

Ex ramo enascitur arbor.

*Ad Christophorum Christophori Füreri ab Ham-
mendorf Reipubl. Norib: Triumviri, reig,
bellica præfecti supremi filium.*



*Non perit excisus materno à caudice ramus:
Secta nec ex ulla tale a parte perit.
Sed sata complures aucta parit arbore sætus:
Arboreasque gravi sænore promit opes.
Filius ergo suum patremque domumque relinquit:
Ut propriam possit prole replere domum.*

Geor. Carolides

*Nil statuat iudex etiamsi litiget actor,
Sic nisi delati cognita causa rei.*

*Integra mens recti sibi conscia crimini exors,
Nil timeo, ærumnas spe levat, astra sapit.*

*Buzd. ptenre magadu
Sieg adaya leiuuagad.*

*Tractata in doli & optima spei
Adolescenti in Hieronymo
Gräblero Noribergensi
amoris & memoria ergo
adscripti Albertus*

*Molnar
Szencienys*

*Anno christi 1505
Mense Februario.*

Altorfii.

Melius sapit absque sapore.

*Ad Generosum Baronem D. Daniele Duditz
de Horechovvitz.*



*Quoslibet eximiè dignoscit lingua saporis:
Cum nihil ex sese nata saporis habet.
At si quem proprium sibi fecerit ante: saporis
Istius quicquid percipietur, erit. (dex:
Quisquis es hac etiam complectere dogmata ju-
Naturam ut pura mente sequare ducem.
Ne qua tuos odius pervertat opinio sensus:
Forte vel injustus te quoque captet amor.*

Mars, Pan, Pluto, Ceres, Liber, Neptunus, Apollo,
 Erma, Nemus, Bartholomaeus, Mercurius, Flumina, Cordus,
 agitat, Amant, Dat, Multiplicat, Fudit, Regit, Aplat.

iteris & membris
 politiss. Jivem,
 Dni Hieron. Cradle
 ro, scribat Math.
 Coherus. palatium
 in nomenclam
 sui. fo 166.

Conjunctæ superant vires.

Ad Martinum Carolum Martini Halleri ab
 Hallerstein senatoris & scholarchæ No-
 rici filium, affinem meum.



Quam duodena virum, conjunctæq; robora tollunt:
 Hanc nulla poteris parte movere trabem.
 Totum nempe movet qui partem dimovet unam:
 Tantis cum toto quamlibet unit amor.
 Quod solus nequeas opus: sodales
 Hoc tui juncto superent labore.
 Crede, nec oblatas nimis unquam despice vires.

Juvo clausa, patensq;



*Excipit oblatas, dominoque rependit aperta:
Clausaque servandas janua servat opes.
Vestras o pueri discendo recludite mentes:
Vestraq; sit partis firma, tenaxq; fides.*

Linig. libr. 163.
 A ueniale laborare ius nimis saepe
 agunt, et hincq. nung uam. Sic
 et uenit, me uenit. Sed non oppri
 mitur. quin ipse potius se pomen
 tes uenit opprimat: ut cetero pro
 phetis. Malorum (nigrit) in pro
 phetia depressa uenit emergit.
 et in uicentia de sensu interitus
 uenit. Quod autem uenit
 uenit: Et hoc non in culpa
 uenit, sed uenit in prohi
 bita, quia uenit ore uenit
 fore uenit

Hec ne non linere
 dolebo et in uenit
 et a uenit in uenit
 am uenit uenit
 ex uenit uenit
 pro a uenit uenit
 And 16 v.

Sordes acquirit, & aufert.

Ad Nicolaum Conradi Ritterhusii I. V. Do-
 ctoris et Professoris filium.



Quomagus à sacri profluxit origine fontis:
 Hoc magis impuros efficit unda lacus.
 Rivus at humano quo plus à fonte recedit.
 Puras plus nitido flumine fundit aquas.
 Nempe quod offertur mens inficit, atque repurgat:
 Et rebus sordes dat, removetque suas.

O decus eximium mentis sapientis; et apto
posse tacere suo et tempore nope loqui.

Optima spei adolescenti,
Dr. Anonymo Krablero, am-
ica recordationis ergo, scripsit
David Heislingerus Norimb.
Altorfj 1607. d. 21. April.

Formamq; imitata, jocosq;



Ecce quam grato speculum fatigat

Felis aspectu: specie, jocosq;

Quam representat similis per omnes

Altera rugas.

Nonne imitata vides amplas collaria ventres:

Turris & ut miserum comprimat ista caput?

Rebus ut est species: felisq; simillima feli:

Et similes gestus filia matris habet.

Sic nova depravat teneros in sania mores:

Quosque novo flectat munere semper habet.

Affusa

Formamque imitatus Jacobus
Nihil illis quam habere, quippe cum
audiat sic loqui ut beati.

Existione atque omni virtute
hunc genere optimissimo in
venit. Anno Hieronymus Gal-
leno amico suo ex optimis
optimis memorie ergo hunc
paucula adponere debet.
Galienus Martini Ben. Nov.
Die 6 Maij Anno salutis hu-
mane restauratæ.

1. 6. 2. 5.

Affusa exæstuat unda.

Ad Arnoldum Clapmarium Historiarum
Professorem Altorfi.



Frigida succendit conspersa in calce calorem
In qua paulatim disperiturus erat.

Sunt qui compressa vindictam in mente recondant:
Collabi vires dum sinat ira suas.

Mollibus hūc tamen gelidam suffundere verbis,
Sublatumq; latens qui volet esse malum:

Hoc ager ut magno sese efferat ira furore:
Que latitans aliās nil nocitura fuit.

Lamentum aliquod miseriam
 et non remittit.



Ornatissimo Dno Hic
 vniuerso Grublero in
 amicum sibi reuerenda
 omnia hac scribitur A.
 vir phio ad hunc M. Mar.
 1609. Jo.annes
 Faser Comarchensis Fr.

Tractu cogente sequetur.

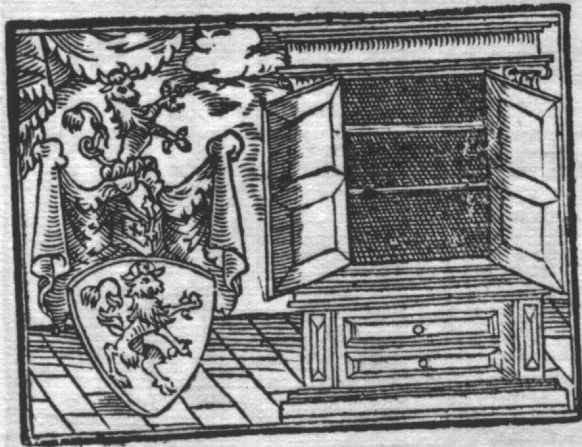
Ad Carolum Caroli Grundhern senatoris
 Norici filium affinem meum.



Tota per inflexum conscendens unda canalem,
 Et labentis aquæ pondere tracta fluit.
 Nam sacra natura lex est fugientis inane:
 Corpus cuique suum quæ iubet esse loco.
 Cur nos naturam non hac quoque parte sequamur?
 Sedula ne quid iners, mens vacuum ve ferat?

Clausa hæc, & aperta juvabunt.

*Ad Gabrielem Gabrielis Scheurle
Norici filium.*



*Quæ nunc clausa juvant : etiam reclusa juvabunt :
Si quando tacuisse juvet : juvat esse locutum .
Nec clauso mutus : nec aperto garrulus ore
Sis semper . Si nunc taceas , aliquando loquaris .
Postea , si loqueris , taceas : tempusq̃ , modumq̃
Observans : usu lingua ut tua profit utroq̃ .*

Clavis pro Regibus et Principibus

Clavis pro Regibus et Principibus

Deus omnium malorum Index.



Quae sunt clavis in domo: etiam reclusa in domo.

Quae sunt clavis in domo: etiam reclusa in domo.

Orati sine nec non deo filve
ni Domino Hieronimo Cuius
scripsit hoc Theodorici scilicet
ni perpetuum amicitiae vincu-
lum. 5 Augusti Altorij 400
1519 In arge hio Alamo:
nim

Avertet via facta ruina.

Ad Ioh: Sixtum Antonium Had de Pro-
socze nobilem Bohemum.



Bellica pernici quem torquet machina motu
Disjicit hic magna mœnia clade globus.
At minus infractio penetrans nocet impetus ictu:
Mollis quando viam creta lutum vè facit.
Quos arcere tuis nequeas à finibus hostes:
His pateat quovis semita facta loco.
Tollere si qua nequis placide convitia perfer:
Ne verbis fiant asperiora tuis.

Nil terrena iupatis



*Reliquit Johannes
Christophorus Jannerg
Waltersensis Latavins
23 May 1674.*

Aliis consumor ut obsum.

*Ad Iohan. Adalbertum Vrsium LL. stu-
diosum.*



*Pluma velut tetrum suffitu exhalat odorem:
Pluribus et faedo cum perit igne nocet.
Haud secus est multis ledendi prompta voluntas:
Qui multum ut noceant maxima damna se-
(runt.*

Nihil est nisi ramus ut haret.



*Dum viget in proprio consistens caudice ramus,
Vires exiguae non nisi partis habet.
At satius ingenti succrescit mole, vigetque:
Arbor est qui pars arboris ante fuit.
Deferat ergo suos maturo stirpe parentes:
Seque suo jungat nupta puella viro.
Huncque brevi multa ditabit prole maritum:
Quae prius una sua filia matris erat.*

Aliena prole superbit.

Ad Paulum Pauli Coleri Senatoris, & Scholarchæ Norici filium.



*Cernis ut hac variis exultet fructibus arbor :
Cum plures ex se non serat una tamen.
Propria dum non est, aliena prole superbit.
Sic quod naturâ non datur, arte datur.
Quos à consiliis venerando munere princeps,
Res ratione suas ut moderetur, habet.
Hi sunt sæpe suis addicti rebus. Adauget
Insita namque suum talea quaque genus.*

Vivunt

Vivunt à caudice rami.
Ad Antonium Neudorferum.



*Prima quisque suos caudex ab origine ramos
Sustinet : hosque sua nutrit, & auget ope.
Quos vita normam : varias præceptores artes
Quos docet : hosce boni caudicis instar alit.*

Valide

Validè propulsa redibit.

Ad D. Iohannem & D. Adrianum ab Vnrub
in VVendtstatt & Banfen.



Est genus hoc hominum, quos si quis forte repellat :
Ut pila sunt, subito quæ procul acta redit.
Nempe suo impingens adversa in corpora motu:
Hunc petit, unde fuit missa, repulsa locum.
Sic tibi quis fuerit fortasse molestior hospes :
Quem semel eductum nolle redire velis:
Hunc placido incautum præstat dimittere vultu:
Quàm pulsum foribus durius esse tuis.

Fumus flammæ proximus.



*Lucida sæpe leves dissolvere flamma tenebras
Fumo de lignis exiliente nequit.
Nec tantas virtus, nec tot sapientia vires:
Possit ut exiguum tollere crimen, habet.*

*Virtute amicitia, fide societas, picta
le propingitua colenda est.*

*Hic amaris testanti gra-
tia solus, iuveni p. Jero-
nimo Crabber pons bam
Matthias Mager in per-
petuam mei memoriam.
Altorphij 12 Sept. 1604*

Inhibet via clausa regressum.



*Quæ capit incautos aversa cuspide pisces:
Egressum objecta cuspide nassa negat.
Si quem forte suo pelle xerit improba nutu:
Hunc ut se stimulis cogat amare Venus:
Incidit in validos præda hæc bene saucia casses:
Et captare fugam posse libido verat.*

Aristoteles libro de
Interpretatione.

οἱ λόγοι τῶν ἡθῶν καὶ τῶν
ἡθῶν εἰς οἷον εἰσὶν.

Cicero L. 7 de Leg. Interpretis
mentis oratio.

Seneca: imago animi sermo.

Rel Esto.

Hæc in gratiam adoleſc.
centi lectissimi D. Hieron.

Crabberi adſcripſit Erasty

Artogœni menſ. Martio

1604. Alſopio Lugdun.

Battavum abiturus.



EMBLEMATA

N V D A.

I.

Quantumvis ic̃ta resistit.

Qua fuste obtuso durissima tunditur arbor:

Stans hac quanto vis robore tusa manet.

Sic quibus ingenii natura negavit acumen:

Hi multa efficient sedulitate nihil.

II.

Inhibent alimenta regressum.

Qua muri tenues tenella rimas

Cor pulsu facili subintrat arbor:

Cor at tamen hæc adaucta nullo

Ramos inde suos sinet revelli.

Quando sodalitium vitiiis alimenta ministrat,

Hacque suo pastu, blanditiisque fovet.

Firmit: & hæc jactis animo radicibus hærent.

Hocque medela malum tollere nulla potest.

III.

Idemq; juvatq; , nocetq; .

Luxuriante quidem succrescunt plurima motu:

At non pingue petit qualibet herba solum.

P 5

Quid

Quid iuvat universas foliis excrefcere vites?
Quid betas, & olus luxuriare nocet?
Discere nonnullos perterrita cogit egestas:
Nonnullos etiam non remorantur opes.

IV.

Veteris vestigia formæ.

Quem veteri augetens arbuscula caudice nodum
Contraxit primo dedecorata satum.
Huius in evictis vestigia tergo re servat.
Nec delet veteres aucta iuventutis notas.
Tollere si prima iactos ab origine mores:
Siq; velis veteres amplificare domos:
Indeleta manent veteris vestigia formæ:
Primaque firmata dogmata mente manent.

V.

Brevis est sine robore vita.

Hæc sine subiecta vivit radice, vigetque
Ostendatque suum talea flore genus.
Haud tamen hæc ullo poterit discescere fructu:
Quin pulso pereat vita virore prius.
Quisquis ad extremum subito conscendit, & imos
Negligit ingenio magna petente, gradus.
Hic licet eximii latetur imagine fructus:
Cœures illustri stet bene gesta loco:
Non erit ulla tamen speciosis gloria rebus:
Robore quæ stabilis sit, vigeatque suo.

VI. Nul-

VII.

Nulloq; fit amplius haustu.

In vastum assidue maris barathrum
Magnis è fluviiis citatiores
Circumquaque fluunt aquæ: nec ullum
Hæc tam magna parit vorago flumen.
Non his crescit aquis tamen: sed omnes
Occultis pereunt viis abactæ.
Hæc cave damna, tuis & rectè consule rebus:
Qui bene servandas undique cogis opes.
Ne te vel cæco, gelidisve putrente sub umbris
Hæc ignota petat, diripiatque manus.

VII.

Pondere tollunter firmata.

Maxima constringens attollit pondera forceps:
Et majora minus tamen resistunt:
Morsum quæ faciunt magis tenacem:
Firmius ut sursum quo sunt graviora trahantur.
Qui magistratum juvenes protervis
Moribus vexant, nimiove fastu:
In graves tandem recident tenaci
Pondere pœnas.

VIII.

Nimis aucta mole tenentur.

Motacilla suo quem fovet editum
In nido, cuculis corporis obstruens
Aucta mole viam non habet exitum.

Itala

*Itala deliciis circumflua terra, jocisque
Sape iuventutem, Germanaque pectora captat:
Qui (velut à validis præda obruta cassibus) heret:
Aut reduces teneri cruciantur imagine luxus.*

IX.

Alienis incubat ovis.

*Quanam avis hæc est quæ suo sedula
Educat in nido suorum vice
Suppositos fætus?*

*Miror an insignes non hoc curruca maritos
Exemplo doceat. Laudemne velexecrer? Atqui
Sape fit. Hæc hominum stabilita est jure voluntas.
Dum nullus repetit, tibi quæ sunt parta teneto.*

X.

Sepungens ipsa necabit.

*Si quem compungant, acri sua spicula punctu
Amittunt, & sic emoriuntur apes.
Quando nocere voles: injuria facta cavebis
Ne graviora tibi damna, necemve ferat.*

XI.

*Dominis post verbera plaudunt,
Quantiscunque canes ictibus à suis
Tundantur dominis: non fugiunt tamen:
Ulcisque suos esse putant nefas.
Oderunt rigidos nec pueri patres.
Et vos judicio juvenes graviore cavete:
Ne præceptores ultio vestra petat.*

Maxima

*Maxima sed vestris sectantes commoda rebus
Discite si quæ sint asperiora pati.*

XII.

*Multoque tumentia suctu,
Prima quando pulex muliebres vellicat artus
Mole: potest celeres effugitare manus.
At sua cum multo distenderit ilia suctu:
In duras veniet præda petita manus.
Nec potis est noster vitare pericula miles:
Dulcia cum pleno gutture vina bibit.*

XIII.

*Formamque imitatur, & usum.
Frondes uvifera lupulus gerit æmula vitis:
Et vires etiam quas imitetur habet.
Si teneræ fugiunt aquilonia frigora vites:
Quod nos hisce tamen substituamus, erit.
Doctrina celebres, rerumque imitaberis usu:
Quos æquare tamen non potes arte viros.*

XIV.

*Dum multo molliat ictu,
Cuprea per multos fit lamina flexilis ictus:
Et dura cedit mollificata manu.
Multaque dissolvens mordax emollit acetum:
Quæ solvi nullo posse liquore putes:
Quin & dura feros evincere verbera mores:
Quæque renittuntur flectere membra solent.*

Acquiric

Acquirat morte vigorem.

Si facit esuriens ardore lupina voracem.

Pellis in expleto cum sovet ore lupum.

Plurima sed multo sit maximus ardor habendi.

Pellis in expletum si tegat ista senem.

Quisquis es humanos cum sis homo suscipe mores.

Ne quis avaritia te putet esse lupum.

XVI.

Motuq; sonoq; fatigat.

Vesicam si forte voles appendere feli:

Cui multum reddant indita pisa sonum.

An nexum frustra gyris, et saltibus hostem.

Hic fugiens multo damna furore feret.

Sape graves odiis infert injuria noxas:

Majus est motu vim tribuente malum.

Huic tamen una suo patientia morte medetur:

Felis enim melius quando quiescit, habet.

XVII.

Magis hæc à morte juvabunt.

Multus in effuso cum flumine piscis oberrat:

Susque per arentes quando vagatur agros:

Haud quicquam conducit inertis ad otia vita

Magna saginato corpore poena manet.

Situa cunctantes socrus invida protrahit annos:

Atque suas retinens mordicus auget opes.

Perfer.

Perfer, et exposito tua negligè commoda vultu.
Nam qui te recreat, tempore crescit adeptus.

XVIII.

Nullò saturabitur haustu,

Culpat in expletum sitiens hydropicus ignem.

Semper avarus egens culpat utrumque senex.

Ignis ligna petit: sed aquas hydropicus optat.

Et semper querulus quarit avarus opes.

Hisce tamen lignis opibusque medemur, et unda:

Certam namque ferunt quando negantur opem.

XIX.

Accessu nocitura suo.

Densa nocent umbris splendenti corpora tecta.

Majus est accessu sit propiore malum.

Quin ita sepe suos aditu prohibere sodales:

Et lucem obscura demere mole solent:

Proxima quæque boni quibus ostia regis, et aureo

Accessu justo liberiore patent.

Princeps ergo procul qui vult arcere tenebras:

A se dimoveat corpora densa procul.

XX.

Accersit moritura malum.

Devia sollicito complet nemus omne boatu,

Errantemque jubet vacca venire lupum.

Sape vocata venit, dimissaque jussa redire

Fæcundas repetit dira podagra domos.

Infans.

*Infandoque necat dominum complexa dolore:
Vina quod accersunt, ira, Venusque malum.
Hac spectans documenta tuis bene consule rebus:
Ne quid casta malimens, animusve serant.*

F I N I S.

Errata sic corrige.

D. 3. pro fragrant lege fragranti. E. 8. pro Frixium lege Firxium. F. 6. pro quam lege quem. H. 6. pro discepta lege discerpta. H. 8. pro benefactum lege benefacta.

I. 4. pro cursus lege cursu. K. 2. pro macerant lege exeruciant. K. 5. pro macerent lege crucient. L. 4. pro altera si lege altera sit. L. 5. pro Nec lege Ni. M. 3. pro foveatur lege fovetur.